

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs : 400 fr. per jaar

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

Viering van het eerste lustrum der "Algemene Practische Rechtsverzameling"

Het was een gelukkige gedachte van de beheerraad der Algemene Practische Rechtsverzameling het eerste lustrum van deze grootscheepse en voor de Vlaamse rechtswetenschap zo belangrijke onderneming op plechtige wijze te vieren. De belangstelling voor deze plechtigheid is dan ook niet uitgebleven en al wie in Vlaanderen sympathie voelt voor de heropleving van de Vlaamse juridische literatuur was zaterdag, 25 mei l.l., aanwezig in de assisenzaal van het Gerechtshof te Gent om aan deze merkwaardige herdenking deel te nemen.

De Heer Minister van Justitie A. Lilar had er aan gehouden persoonlijk op deze manifestatie het woord te voeren en van officiële zijde de waardering uit te spreken voor dit zo belangrijk werk.

Onze lezers zullen in hetzelfde nummer het verslag vinden dat Mr Emiel Ooms opstelde over deze heuglijke gebeurtenis.

Wij drukken hieronder de tekst van de verschillende redevoeringen die op de plechtige zitting werden uitgesproken, daar alle Vlaamse juristen er voorzeker zullen aan houden een blijvende herinnering te bewaren aan deze indrukwekkende viering.

Het belang van de onderneming zelf der Algemene Practische Rechtsverzameling kan niet genoeg onderstreept worden en het feit dat deze onderneming zo uitstekend geslaagd is en dat ze na vijf jaar activiteit kan terugzien op een resultaat dat alle verwachtingen overtreft, is werkelijk een mijlpaal niet alleen in de heropleving van de Vlaamse rechtswetenschap, doch ook in de Vlaamse beweging in het algemeen.

Wie zou dertig jaar geleden, wanneer heel de rechtsbedeling in de Vlaamse provinciën nog in het Frans gebeurde, wanneer de Vlaamse rechtswetenschap nog volstrekt onbestaande was, hebben durven verwachten dat in zo korte tijd de Vlaamse rechtswetenschappelijke literatuur zo breed haar vleugels zou hebben uitgeslagen dat het thans mogelijk is gebleken een verzamelwerk uit te geven van een reeks monografieën die de bedoeling hebben heel het gebied van het Belgisch recht te bestrijken en dat deze publicatie zou kunnen gebeuren op een wijze die werkelijk de volmaaktheid nabij komt.

Het werk dat gepresteerd is geworden door het

beheer van de Algemene Practische Rechtsverzameling en door de vele medewerkers die zich onmiddellijk hebben ingespannen om dit grote werk in de goede richting te stuwen, is er het duidelijkste bewijs van welke reusachtige geestelijke krachten er nog steeds schuilen in ons volk. Gedurende jaren zijn deze krachten gebreideld en onderdrukt gebleven, doch degenen die meer dan een halve eeuw geleden zo doortastend de strijd hebben aangevat voor de vervlaamsing van het gerecht, hebben steeds op de meest onwrikbare wijze geloofd in deze frisse krachten die leven in ons volk. Zij droegen diep in zich de overtuiging dat de rijke aanleg van onze mensen, die Vlaanderen gemaakt heeft doorheen de eeuwen niet alleen tot een volk van bouwers, van schilders en dichters, maar tevens tot een volk dat in vroegere eeuwen op wetenschappelijk gebied vele andere de weg heeft gewezen, niet kon verloren zijn. Hun geloof is thans volledig verantwoord gebleken. Nadat eenmaal de vervlaamsing van de Gentse Universiteit was afgedwongen geworden, wat ook de gedeeltelijke vervlaamsing der Universiteiten van Leuven en Brussel voor gevolg heeft gehad, en nadat in 1935 de wet op de vervlaamsing van het gerecht veroverd was geworden, heeft de jonge Vlaamse rechtswetenschap een aanloop genomen die alle verwachtingen heeft overtroffen.

Wanneer men thans de reeks ziet van de merkwaardige proefschriften in de Nederlandse taal, die verdedigd worden in onze verschillende universiteiten, wanneer men de uitgaven nagaat van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen en wanneer men vaststelt hoe bloeiend sommige reeksen van onze juridische uitgaven zijn, waaronder ik enkel wens te vermelden de Vlaamse Rechtskundige Bibliotheek en de Sociaal-Economische Bibliotheek, dan is zulks een zalig gevoel voor al degenen die zich afgesloofd hebben in de hitte van de strijd, doch die thans na zovele moeite zich rijkelijk beloond mogen achten.

Het ondernemen van de Algemene Practische Rechtsverzameling was hier nu de kroon op het werk. Bij dit initiatief werden alle levende krachten bij de Vlaamse juristen gemobiliseerd. Ieder nam een bepaald hoofdstuk uit het recht voor zijn rekening en verbond er zich toe hiervan een wetenschappelijke uiteenzetting te geven die het beste zou evenaren, zoniet overtreffen,

van hetgeen op hetzelfde gebied in België reeds werd gepubliceerd. In de beginne scheen dergelijk groots opzet wel enigszins roekeloos en mocht men vrezen dat jeugdig enthousiasme er sommigen wel zou hebben kunnen toe leiden de krachten van de Vlaamse rechtswetenschap te overschatten. En dit is nu de grote betekenis van de viering van dit eerste lustrum der activiteit van de Algemene Practische Rechtsverzameling: het is nu bewezen dat deze onderneming niet in het minst roekeloos geweest is, dat Vlaanderen ruimschoots over voldoende wetenschappelijke krachten beschikt om een volledig verzamelwerk in de Nederlandse taal over het Belgisch recht uit te geven. Doch, wat vooral van betekenis mag geacht worden is het feit dat hetgeen tot nu toe in de A.P.R. werd gepubliceerd van een dusdanig gehalte is dat het aan de

hoogste wetenschappelijke eisen beantwoordt en dat in de toekomst niemand meer op de hoogte zal kunnen zijn van de laatste stand van het Belgisch recht wanneer hij geen kennis neemt van de tractaten die verschijnen in de A.P.R.

Het initiatief en de durf van de ondernemers, gepaard aan de wetenschappelijke degelijkheid van het gepresterde werk maakten het noodzakelijk dit eerste lustrum plechtig zou herdacht worden. Het is geschied op grootse wijze zoals dit paste voor dit reusachtig werk. De A.P.R. vaart op volle zeilen en er is gelukkig geen gevaar meer dat het schip nog zal stranden.

Het Rechtskundig Weekblad juicht van harte de leiders en de medewerkers van de A.P.R. toe met een langgerekt hoera.

René Victor.

Rede van de Heer VAN PARIJS, Raadsheer in het Hof van Beroep te Gent, Voorzitter van de beheerraad van de A.P.R.

Indien het een voorrecht en een genoegen is voor de beheerraad van de Algemene Practische Rechtsverzameling dit eerste lustrum in welken en in volle opgang te mogen viëren — en het is beslist zó — dan heeft de verschijning van zoveel uitgelezen juristen, als ik hier vóór mij verzameld zie rond een merkwaardige kern van vooraanstaanden, deze viering verheven tot een merkbare gebeurtenis in het Vlaams rechtsleven en tot een buitengewone eer voor hem, die namens de Vereniging U mag verwelkomen.

Ik groet U allen zeer en ik dank U om uw bezielende aanwezigheid.

Mijnheer de Minister van Justitie, alhoewel thans van U een quasi-alomtegenwoordigheid gevorderd wordt, toch hebt Gij aanvaard als feestredenaar vóór ons op te treden en meteen de herdenking van de stichting van onze vereniging een gans bijzondere luister bij te zetten. Wij zijn er U uiterst dankbaar voor. Dit is evenwel niet de enige reden van onze erkentelijkheid: van den beginne hebt Gij aan de A.P.R. uw vertrouwen geschonken door toe te treden tot ons beschermingscomité; naderhand werd door U de gewaardeerde en milde steun van uw hoog ambt, welke door uw geachte voorgangers was verleend, bij de verspreiding van onze verhandelingen gestand gedaan en doorgezet. Het gelieve U te willen inzien hoezeer uw verheven steun op prijs gesteld wordt.

Er zal welhaast géén manifestatie zijn van het Vlaams rechtsleven — vooral in dit gerechtsgebouw — waaraan Gij, Mijnheer de Minister van State, niet hebt deelgenomen en talrijk zijn deze welke door U werden bevorderd of tot stand gebracht. Ik begroet uw persoonlijke verschijning met vreugde en trots.

Het actief medeleven, de ongemeten bereidheid en de onverholten geestdrift van de heer Eerste-Voorzitter Van Winckel ten aanzien van onze onderneming zijn aan niemand onbekend. Zij zijn voor de beheerraad steeds een hart onder de riem geweest. Ik dank U, Mijnheer de Eerste-Voorzitter, om uw vererende aanwezigheid: zij is een blijk van uw bestendige toewijding aan onze culturele taak en een teken van veiligheid op de ingeslagen weg.

Dat U, Mijnheer de Procureur-Generaal, spijs een gehoudenheid aan een andere uithoek van het Rijk, met bekwame spoed deze vergadering kwam opzoeken, heeft ons ten zeerste verheugd. Ik verwelkom U tevens als een geleerd medewerker, die daarnaast nog aan de

leden van uw parket-generaal de bewegingsvrijheid gunde om waar mogelijk de belangen van de A.P.R. te behartigen.

Mijnheer de Gouverneur, die begaan zijt met alles wat de ontplooiing en de rijkdom van uw provincie bevordert, ik dank U omdat Gij er aan gehouden hebt deze academische zitting bij te wonen en daardoor van uw belangstelling in onze onderneming hebt laten blijken.

Intussen heb ik de eer nog zoveel vooraanstaande vóór mij te zien en... toch ben ik tot beperking genoopt. Het moge volstaan hier nog de aanwezigheid te begroeten van leden van het Hof van Verbreking, alsook van de Raad van State, van Kamervoorzitters in het Hof van Beroep te Gent, van de Decaan van de rechtsfaculteit te Leuven, van de Rector van de Rijkslandbouwhogeschool te Gent, van meerdere professoren van de universiteiten van Gent, Brussel en Leuven, van magistraten — en in de eerste plaats korpsoversten — van gans het Vlaamse land — Brussel niet uitgezonderd! — van de vertegenwoordiger van de burgermeester van de goede stad Gent, de heer Schepen Mr J. Vander Stegen, van de heer Stafhouder van de balie te Gent, de heer arrondissementscommissaris... en zovelen nog.

Bij de verontschuldigungen zal ik beperkingshalve niet vertoeven. Mag ik echter vermelden dat andere verbintenissen of physische kwalen meerdere prominenten en belanstellenden metterdaad hebben verhinderd en dat de brieven, welke ons van dezen bereikten, veelal blijk geven van een werkelijke genegenheid tegenover onze onderneming?

Geachte Vergadering, op 23 april 1952 werd te Gent de Algemene Practische Rechtsverzameling opgericht. Zij ontstond uit een samenwerking tussen universiteit, balie en magistratuur. De *bruisende geestdrift* van een paar jonge leden van de Vlaamse Conferentie, de *heldere kijk* van enkele professoren en de *nuchtere remkracht* van zekere magistraten werden samen gebundeld en ineengesmolten tot één groots opgevatte culturele taak.

Met weemoed en blijvende dankbaarheid herdenk ik hier onze eerste voorzitter, mijn goede vriend, wijlen Raadsheer Jozef Axters.

Toen hem, naar de jaarwisseling 1951-'52, het voorzitterschap van de ontworpen vereniging werd aan-

geboden, heeft hij niet gearzeld zijn naam en zijn persoon aan deze instelling te verbinden. Niet alleen aanvaardde hij het voorzitterschap, maar vooral drukte hij op de jonge organisatie zijn persoonlijke stempel: een merkteken van goedheid en ongekunstelde vriendschap, van wetenschappelijke diepgang en nuchtere zin, en bovenal van geloof in de blijvende waarde van de Nederlandse cultuur in het Belgisch vaderland en van grenzeloze bereidheid daartoe alle taken op te nemen.

Aan de diepgetroffen Mevrouw Axters, die er aan gehouden heeft deze academische zitting bij te wonen, geef ik de plechtige verzekering dat wij dit eremerk als een monumentum aere perennius zullen bewaren.

Ik zou de waarheid te kort doen indien ik op deze plaats niet tevens hulde bracht aan een ander groot magistraat, die van het eerste begin af in de onderneming, in haar taak en in de verwezenlijking er van geloofd heeft en van wie wij steeds een toegewijde medewerking hebben genoten. Op gevaar af van zijn bescheidenheid te raken, vernoem ik hier met eer Raadsheer in het Hof van Verbreking Belpaire.

De A. P. R., geachte vergadering, werd alras een gonzende bijenkorf van wemelende bedrijvigheid. Het zou mij te ver leiden alhier de namen aan te stippen van de vele juristen, die zich onbaatzuchtig beijverden voor de opgenomen taak. Het ware evenwel ongepast de namen te verzwijgen van hen die steeds de zwaarste lasten hebben gedragen en op merkbare wijze bijdroegen tot de uitbouw van de onderneming. Ik heb genoemd: Prof. Mr Jan Ronse, onze vaste secretaris, die overvloedig van werklust en initiatief en bestendig nieuwe stuwung en nuttigheid bijbrengt; zeer binnenkort verschijnt van zijn hand in de A. P. R. een uitvoerige verhandeling over « Schade en Schadeloosstelling » als een zoveelste bewijs van zijn onvermoeibare en diepgaande rechtswetenschappelijke arbeid.

Naast hem vermeld ik graag Rechter Robert Janssens, die niet alleen als penningmeester ons nominaal patrimonium bewaarde, maar daarnaast uitblonk in de meest verscheidene activiteit, vooral in het nazicht en de correctie van handschriften.

De werkende spil van de Algemene Practische Rechtsverzameling en de waarborg van de gebleken degelijkheid van de publicaties is gelegen in de werking van de *redactieraad*. De rol van dit orgaan werd niet beperkt tot deze van brievenbus: wie ooit één handschrift inzond, moest ervaren dat alles nauwgezet

werd nagelezen, nagegaan en bekeurd, dat een vloed van op- en aanmerkingen volgde, zowel naar de vorm als naar de taal, zowel naar de inhoud als naar de methode. Dat dit alles zware eisen stelde — en wel vooral aan onze toegewijde redactiesecretarissen — hoeft wel geen betoog. Daarom breng ik hier graag hulde aan Mrs Piet Blomme en Frans Baert, die deze taak op voorbeeldige wijze hebben ten uitvoer gelegd.

Geachte vergadering, wanneer ik van op deze plaats de afgelegde weg beschouw en het verlopen tijdsbestek en de bereikte mijlpaal inachtneem, dan komt de A. P. R. mij voor als een getuigenis en een bewijs:

— een *getuigenis* van de blijvende waarde van de Nederlandse cultuur in dit land — waarde waarop Z. M. de Koning zelf bij zijn blijde intrede in deze stad met zoveel woorden de nadruk legde;

— een *getuigenis* tevens voor de *onontkoombare* noodzaak van samenwerking tussen Vlaamse intellectuelen op een zuiver cultureel vlak, zonder andere onderscheidingen.

Een *bewijs* meteen:

— *vooreerst* van de volslagen onverantwoordheid van elke onderschatting van onze kracht;

— een bewijs van de *vordering* in de herleving van de Nederlandse cultuur in den lande;

— een *bewijs ten slotte* dat het Rijk rijp is voor vele en grootse Vlaamse initiatieven.

Dames en Heren,

Er blijft mij nog een hoogst aangename taak over. Om uw aanvaarding als feestredenaar op te treden heb ik U, Mijnheer de Minister van Justitie, reeds mijn eerbiedige dank betuigd: als *vertegenwoordiger van het practisch recht* kon wel geen meer vooraanstaande deze herdenking opluisteren dan U.

Prof. Collin — mijn Professor — het is mij niet gegund de menigvuldige, uitmuntende titels op te sommen waarom uw aanwezigheid ons verheugt. Vooreerst zou ik aldus een gegeven woord verbreken en daarenboven zou ik tekort komen aan de hartelijke gulheid, waarmede Gij dadelijk zijt ingegaan op ons verzoek om hier het woord te voeren. Als *vertegenwoordiger van de Vlaamse rechtswetenschap* was wel niemand meer aangewezen dan U. Ik moge dan ook volstaan met deze oprechte bekentenis: Uw gulle aanvaarding ging ons recht naar het hart!

Ik verklaar de zitting voor geopend!

Mijnheer de Minister van Justitie, mag ik zo vrij zijn U het woord te verlenen?

Rede van de Heer A. LILAR, Minister van Justitie

Vijf jaar geleden hebt U het gewaagd, wat Edmond Picard in verband met zijn *Pandectes belges* genoemd heeft « une grande aventure juridique », te ondernemen.

Inderdaad, het is in 1952 dat de Algemene Practische Rechtsverzameling werd gesticht, dat een groep Vlaamse juristen de moed heeft gehad de grootse taak aan te vatten een Nederlandstalig werk van algemene aard, dat alle takken van het Belgisch positief recht zou bestrijken, op te stellen.

Er werd door het redactiecomité, onder de leiding van zijn voorzitter, wijlen raadsheer Joseph Axters, vooropgesteld dat de Algemene Practische Rechtsverzameling vooral moest worden « een nuttig werktuig voor de practiserende rechtsgeleerde » en dat zij tot de eenheid en de zekerheid van de Nederlandse rechtstaal moest bijdragen.

Wat voor de Franstalige rechtsstudie en praktijk werd verwezenlijkt door werken zoals « Les Pandectes belges », « Beltjens », « Les Nouvelles » en « Le Répertoire Pratique de Droit belge », hebt gij, Mijne Heren, willen aanbrengen voor het Vlaamse land.

Thans, in 1957, is de Algemene Practische Rechtsverzameling een werkelijkheid. Zij telt reeds meer dan 5.000 bladzijden tekst. Wanneer men de geleverde bijdragen inziet, is men getroffen door hun veelzijdigheid en degelijkheid.

De wetenschappelijke waarde, die verzorgde taal waarin zij opgesteld zijn, maken van deze bijdragen een hoogstaande aanwinst voor de Vlaamse rechtswetenschap, die in de jongste jaren een zo verheugende uitbreiding heeft genomen.

Zo men vóór 1930 reeds in ons land enkele rechtswerken telde, opgesteld in het Nederlands — ik denk

aan het pionierswerk verricht door Professors Kluyskens, Van Dievoet, Fredericq, Gunzburg en Victor — is het pas sedert de vervlaamsing van 's Rijks Universiteit te Gent, in 1935, nog meer sedert de bevrijding, dat Vlaams rechtsleven en Vlaamse rechtsliteratuur in België tot volledige ontplooiing kwamen.

Het is dan ook opvallend hoe snel en evenwichtig deze literatuur zich heeft ontwikkeld in een paar decennia.

Amper twintig jaren geleden was het nog ondenkbaar in België het recht te bestuderen, te doceren of te beoefenen zonder zijn toevlucht te moeten nemen tot franstalige auteurs; de Vlaamse rechtsterminologie zelf was onzeker.

Thans beschikken wij in ons land over Nederlands-talige werken die alle takken van het recht bestrijken, en die noch naar inhoud noch naar vorm moeten onderdoen voor hun Franstalige tegenhangers.

Rede van Prof. F. COLLIN

De Algemene Practische Rechtsverzameling, door haar opzet doch vooral door haar verwezenlijkingen tijdens deze eerste vijf jaar, is het doorslaand bewijs dat de Vlaamse Rechtswetenschap werkelijkheid is geworden. Haar bestaan kan door niemand worden genegeerd. Haar waarde wordt niet langer geringgeschat, ook niet in kringen die niet voor Vlaamsvoelend kunnen doorgaan.

Na een moeizaam begin is haar ontwikkeling verbazend snel opwaarts gegaan. De jongeren die thans aan een onzer Universiteiten de rechtstudies aanvatten, kunnen zich geen rekenschap geven van wat in de laatste vijftig jaren verwezenlijkt is geworden.

Van die indrukwekkende prestatie is de Algemene Practische Rechtsverzameling de bekroning. Om haar volle betekenis te kunnen begrijpen en waarderen is het nodig dat wij even terugblikken naar het verleden, ten einde ons te vergewissen vanwaar wij zijn vertrokken, en hoe groot de weg is die sedertdien werd afgelegd.

In dit ontwikkelingsproces zijn drie tijdvakken te onderscheiden: het eerste was een tijd van zuiver politieke strijd, die uitloopt in het veroveren van een aantal wetten die het taalgebruik in het openbaar leven regelen.

De tweede periode is gekenmerkt door een koortsachtige rechtskundige arbeid, die tot doel heeft de toepassing van die wetten, vooral deze van 1935, mogelijk te maken.

De laatste periode, die welke thans nog voortduurt, is een tijdperk van synthese, waarin men het verspreide wil samenbundelen en uitbouwen tot een harmonisch geheel, dat een stevige grondslag zal uitmaken voor de vorming van het opkomend geslacht van Vlaamse juristen.

De uitdrukking «Vlaamse jurist» zou voor zowat honderd jaar, minstens verwondering, zoniet misprijzen hebben verwekt.

In 1840 werd bij de Wetgevende Kamers een rekwest neergelegd, ondertekend door 200 gemeenten en 80.000 burgers, om te vragen dat in het Vlaamse land geen enkel magistraat zou worden benoemd die de Vlaamse taal niet grondig kende. Men had tevens de stoutmoedigheid om toelating te verzoeken tot het gebruik van het Nederlands door betichten en partijen.

Deze ontwikkeling is niet artificieel. Zij is één der aspecten van de kulturele wording der Vlaamse gemeenschap, van het bewustworden in alle klassen der bevolking van het Vlaamse landsgedeelte van eigen aard en voornaamheid. Het dynamisme dat uit deze hernieuwing voortspruit, en dat zich in het bijzonder openbaart door de bloei onzer Vlaamse rechtsliteratuur, is een belangrijk element van verrijking en verheffing voor België.

U heeft, Mijne Heren, met de Algemene Practische Rechtsverzameling de grondvesten gelegd voor de synthese van ons recht in onze taal. Deze grondvesten zijn stevig en staan er borg voor dat het monument dat U aan het bouwen zijt tot eer zal strekken van de Vlaamse en van de Belgische rechtswetenschap.

Als Vlaming, als jurist, als Minister van Justitie, wens ik U geluk met uw onderneming, met de wijze waarop U ze heeft opgevat en tot hertoe uitgevoerd.

In die tijd was dit een stoutmoedige daad, want de overgrote meerderheid der juristen achtte de Nederlandse taal totaal ongeschikt om rechtsbegrippen en wettelijke regelen te vertolken.

De eerste taalwet zal eerst veel later, in 1873, worden goedgekeurd. In uitvoering daarvan, zal in de Vlaamse provincies de strafprocedure voortaan in het Nederlands moeten gevoerd worden.

Dit geldt echter alleen voor de Rechtbanken in Eerste Aanleg. Wij moeten wachten tot in 1891 opdat dezelfde regel ook op de Hoven van Beroep zou van toepassing zijn.

De Wetten, Koninklijke Besluiten en Reglementen waren tot dan toe uitsluitend in het Frans gesteld; het was dan ook uitgesloten dat een behoorlijke of grondige commentaar in een andere taal zou worden geschreven. Het is eerst enkele jaren later, op 8 april 1898, dat het Parlement besliste dat de wetten voortaan in de twee landstalen zouden worden goedgekeurd en bekendgemaakt. En deze regel gold alleen voor de toekomst.

De reeds bestaande wetten blijven eentalig in het Frans gesteld. Al de voornaamste wetboeken hebben slechts een officiële vertaling, opgemaakt door een, in 1923, bij Koninklijk Besluit aangestelde Commissie.

Nog steeds is voor alle wetboeken en voor een groot aantal van onze traditionele wetten, alleen de Franse tekst rechtsgeldig.

Deze toestand zal slechts ophouden te bestaan wanneer de bij Koninklijk Besluit van 5 april 1954 ingestelde Commissie belast met de voorbereiding van de Nederlandse tekst van de Grondwet, de wetboeken en de voornaamste wetten en besluiten, haar werkzaamheden zal hebben voltooid.

Bij de installatie van deze commissie zegde de heer Lilar, Minister van Justitie: «Zo is Uw Commissie » dan geroepen een definitieve vastlegging van de » redactie van de wetteksten te bezorgen, met het oog » op de goedkeuring door het Parlement, opdat ook » de Nederlandse tekst rechtskracht zou hebben en de » gelijkheid tussen het Franstalige en het Nederlands- » talige deel van de bevolking zou zijn verwezenlijkt » (R. W. 1954-1955, kol. 1143).

Er zullen nog wel enkele jaren verlopen vooraleer dit werk is voltooid; doch het einde is in het verschiet!

Het is een langdurige en aanhoudende strijd geweest om al deze hervormingen trapsgewijze te veroveren.

De jongere generatie kan zich de vroegere toestanden eenvoudig niet meer indenken; zij staat trouwens geheel vreemd tegenover de emotie, de hartstocht zelfs, die bij de ouderen opwelt wanneer de wederwaardigheden van de taalstrijd ter sprake komen.

In gerechtszaken is het gebruik der talen geregeld door de wet van 15 juni 1935, die de plaatselijke landstaal verplicht maakt in alle rechtbanken en hoven.

Door deze wet heeft de politieke strijd op dit gebied voor een groot deel een einde genomen. Voorzeker niet alles in de wet van 1935 is volmaakt en de toepassing is niet altijd vrij van tekortkomingen.

Doch de toestanden zijn nu zo grondig gewijzigd dat in de rechtbanken en hoven gezonde taaltoestanden regel zijn geworden.

De politieke voormannen van vóór vijftig jaar zouden waarschijnlijk verwonderd opkijken, moesten zij dezer dagen een zitting van een onzer rechtsprekende colleges kunnen bijwonen.

Zij zouden zich daarbij geleidelijk moeten vertrouwd maken met een rechtsterminologie die eerst in de laatste jaren is ontloken en zeer snel een verbazende ontwikkeling heeft gekend.

Het is de meest afdoende logenstraffing van de bevering die zo dikwerf tegen de vervlaamsing van het gerecht is ingebracht, als zou een goede rechtsbedeling in het Nederlands niet denkbaar zijn bij gebrek aan een degelijke Vlaamse rechtsliteratuur.

Die leemte was trouwens reeds vroeger zeer sterk aanvoeld door de rechtsbeoefenaars die genoodzaakt waren een Vlaamse procedure te volgen, of die gebruik maakten van hun recht om in een burgerlijke of consulaire rechtbank in eigen taal te besluiten en te pleiten.

Het was eenvoudig uit noodzaak dat Vlaamse rechtskundige werken het licht zagen. Dit is het kenmerk van de tweede periode in de ontwikkeling van de Vlaamse Rechtswetenschap.

Deze kende trouwens een uiterst bescheiden begin. De eerste publicaties, met uitzondering nochtans van die welke de geschiedenis van het recht tot voorwerp hadden, waren uitsluitend op de praktijk gericht. En daar de Vlaamse rechtspraktijk in feite zeer beperkt was, bleef ook de behandelde stof sterk begrensd.

De hoofdbedoeling was de ambtenaren en notarissen behulpzaam te zijn bij de uitoefening van hun ambt in het Vlaamse land.

Een Vlaamse rechtspleging kwam eigenlijk slechts geregeld voor in de strafrechtbanken. Aan onze Universiteiten is het trouwens het onderwijs in het strafrecht en het strafprocesrecht dat het eerst in het Nederlands werd gegeven.

Dit is de reden waarom vrij spoedig enkele handboeken over strafrecht en strafvordering (zoals des tijds het procesrecht werd genoemd) het licht zagen.

Merkwaardig zijn nochtans de werken over het burgerlijk recht die Lodewijk Dosfel reeds in de eerste jaren van de twintigste eeuw liet verschijnen.

Na de eerste wereldoorlog gaat de ontwikkeling ineens veel sneller. Het zijn de jaren dat de taalstrijd in volle hevigheid wordt gevoerd en dat verschillende wetten over het taalgebruik door het Parlement werden goedgekeurd.

De volledige vervlaamsing van het Hoger Onderwijs is daarvan een van de belangrijkste gevolgen geweest.

De wet van 5 april 1930 heeft deze hervorming te Gent consequent doorgevoerd. Zij heeft tevens de

Academische Overheid te Leuven aangespoord om de inrichting van Nederlandse cursussen te bespoedigen.

Ten slotte heeft de wet van 15 juni 1935 nopens het taalgebruik in gerechtszaken ook de Universiteit van Brussel verplicht minstens de faculteit van de Rechten te ontdebellen.

De vermenigvuldiging van de Vlaamse leergangen, de aanstelling van een aantal professoren, waren een sterke spoorslag voor de verdere ontwikkeling van de Vlaamse rechtsliteratuur.

De handboeken worden traktaten. Alle takken van het Recht komen de ene na de andere aan de beurt. Het aantal monografieën met streng wetenschappelijk karakter groeit gestadig aan. Het zijn niet alleen meer proefschriften van doctoraatsthesisen. Vele werken zijn de vrucht van zuiver wetenschappelijke navorsing en vormen een reële bijdrage tot de kennis van het Belgische Recht.

Eenzelfde evolutie bemerkt men bij de Vlaamse tijdschriften. Het oudste is het Tijdschrift voor Administratief Recht, dat in 1890 door de heer de Corswarem werd gesticht en dat zich voornamelijk richtte tot de Vlaamse ambtenaren.

Voor de praktizerende juristen echter is het Rechtskundig Tijdschrift van groter belang geweest. Het werd opgericht in 1897 en heeft sedertdien een merkwaardig aantal bijdragen tot de rechtsstudie gepubliceerd.

Het Tijdschrift voor Belgische Notarissen, dat in 1900 tot stand kwam, mag in dit verband niet worden voorbijgezien, daar het naast vele praktische studiën, eveneens tot de wetenschap van het burgerlijk recht een geldige bijdrage heeft geleverd.

Het Rechtskundig Weekblad heeft nochtans geleidelijk, onder de leiding van Professor René Victor, een zeer vooraanstaande plaats ingenomen in de Vlaamse rechtsliteratuur, te meer daar door zijn zorgen de Vlaamse Rechtskundige Bibliotheek werd opgericht, die aan menig jurist de gelegenheid verschafte om zijn werk te laten verschijnen.

Vele verenigingen hebben het hunne bijgedragen om de studie van het Recht in het Vlaamse land volledig in te burgeren. Wij zouden ondankbaar zijn indien wij de werking van de verschillende Conferenties en Pleitgenootschappen van de Vlaamse Balie niet zouden vermelden. Zij zijn ongetwijfeld vaak de aanleiding geweest van een eerste studie of voordracht, en het vertrekpunt van een wetenschappelijke roeping.

Ook de Bond der Vlaamse Rechtskundigen, in 1884 opgericht op initiatief van Mr Karl De Poortere, heeft de wetenschappelijke belangstelling levendig gehouden en aldus het ontluiken van de Vlaamse Rechtsgeleerdheid bevorderd.

Het is niet mogelijk alle initiatieven te vermelden, noch de veelvuldige en veelzijdige bijdragen op te sommen die dit alles hebben bewerkstelligd.

Men mag echter niet vergeten, dat, zonder dit voorbereidende werk, een onderneming zoals de Algemene Practische Rechtsverzameling eenvoudig niet denkbaar is.

Maar zelfs wanneer men in aanmerking neemt al wat voordien reeds was tot stand gebracht, dan nog blijft deze onderneming, zelfs na 5 jaar succesvolle arbeid, een waagstuk, waarvan de stoutmoedigheid soms wel overmoedigheid heeft kunnen schijnen.

Naargelang de opzet wordt verwezenlijkt, naarmate de verschillende verhandelingen het licht zien en eerbied afdwingen, zal deze overmoedigheid niet eens meer stoutmoedigheid lijken; en zij die later de geschiedenis zullen schrijven van deze verwezenlijkingen

kunnen dan zeer zakelijk de oorzaken aanduiden die het welgelukken bijna onvermijdelijk hebben gemaakt.

Na het eerste lustrum is dit echter nog niet zó duidelijk. De onderneming is nog een avontuur, dat nog niet tot een goed einde werd gebracht. En de ouderen onder ons, zoals ikzelf, voelen een zekere huivering wanneer zij de talrijke klippen zien die in de toekomst nog moeten worden omzeild, vooraleer een gelukkige uitkomst van het avontuur is verzekerd.

Doch zij die dit stoute plan hebben opgevat en aangedurfd, waren geen ouden van dagen. Het initiatief is uitgegaan van enkele jonge juristen.

Alleen jonge mensen geloven aan de mogelijkheid om een grote verzameling van Belgisch Recht in het Nederlands tot stand te brengen. Alleen jeugdige enthousiasten achten zich bekwaam voor de Vlaamse Rechtswetenschap een monument op te richten van onvergankelijke waarde.

Het wonder is niet dat zij van dit alles dromen; dromen hebben alle jonge mensen gedaan; het wonder is dat dergelijke dromen worden verwezenlijkt.

Tot veler verbazing is de Algemene Practische Rechtsverzameling goed op weg zulk een wonder te worden. Daartoe was het noodzakelijk een leider te vinden, met voldoende gezag en enkele grijze haren, die het zou aandurven een dergelijk avontuur te leiden en in brede king te doen aanvaarden.

Wijlen de heer Jozef Axters, Raadsheer in het Hof van Beroep van Gent, heeft die moed en die durf gehad. En ik geloof wel dat dit zijn grootste en tevens zijn schoonste eretitel zal blijven.

Hij heeft helaas deze eerste lustrumviering niet mogen bijwonen. Met diepe ontroering denken wij allen aan zijn vroegtijdig heengaan. Met oprechte bewondering overschouwen wij vandaag wat onder zijn leiding in zo korte tijd werd tot stand gebracht.

De samenstelling van een redactie-comité, hoe oordeelkundig dit ook is geschied, is daarbij niet de grootste verdienste. Het vormen van een beschermcomité, waar zeer veel klinkende namen in voorkomen, dikwijls van mensen die niet eens Vlaming zijn, bewijst dat van den beginne af de onderneming voor ernstig doorging en dat de promotors vertrouwen wisten te wekken.

Wat echter het meest verwondering, ja zelfs bewondering wekt, is dat deze stoutmoedige ontwerpers er in geslaagd zijn een van oudsher gekende uitgeverfirma zoals Larcier, te bewegen het risico van deze publicatie op zich te nemen.

U zult het aan een jurist, die wellicht te veel zakenmens geworden is, niet kwalijk nemen dat hij voor dergelijke verwezenlijking een bijzondere eerbied gevoelt.

De firma Larcier zal zich niet ergeren, hoop ik, wanneer deze gevoelens nader zijn toegelicht. Want niet het feit dat deze Brusselse firma belangstelling vertoont voor Vlaamse arbeid, is nog langer nieuw en verrassend. Reeds vele Nederlandse geschriften zijn door haar zorgen uitgegeven. Het is aan de andere kant geen geheim dat deze uitgaven, hoe verzorgd ook, niet steeds een financieel succes zijn geweest.

Dat uitgevers met reden voorzichtig zijn, is voor U geen openbaring. Is het dan niet verbazend dat deze jonge juristen zo hebben kunnen overtuigen dat zij ervaren zakenmensen deelachtig hebben gemaakt aan een avontuur, dat tevens voor laatstgenoemden een groot financieel risico medebracht.

Meteen was het zeker dat de uitgave verzorgd zou zijn. Er bleef dan nog alleen te waken over de degelijkheid van de inhoud. En deze is inderdaad zo goed dat

de stoutste verwachtingen niet werden beschaamd.

De verschillende rechtsverhandelingen die tot nog toe zijn verschenen, hebben in de meest verscheiden juridische milieus zeer vleeiende commentaren uitgelokt.

Zij hebben tevens meer en meer de aandacht gevestigd op deze onderneming, waarvan de betekenis geleidelijk in bredere kringen is doorgedrongen.

Dat de redactie streng heeft vastgehouden aan de hoge eisen die zij zichzelf bij de aanvang van het werk had gesteld, is een bijzonder verheugend feit, dat het aanzien van de A. P. R. nog zal verhogen.

De doelstellingen waren trouwens niet alleen zeer hoog, doch tevens zeer verscheiden van aard en soms zelfs schijnbaar tegenstrijdig.

Het geleverde werk moest aan de ene kant streng wetenschappelijk zijn en aan de andere kant een praktisch werkinstrument worden dat beantwoordde aan de behoeften van de rechter en de pleitende advocaat.

Het moest aan jongere, minder gekende juristen een mogelijkheid schenken om eigen werk zonder risico uit te geven. Niettemin moesten al die verschillende talenten eenzelfde tucht, een gelijkaardige verdeling en voorstelling van de behandelde stof en het gebruik van eenzelfde Vlaamse rechtsterminologie aanvaarden.

Het is dan ook duidelijk dat een van de voornaamste taken en tevens een van de lastigste, bij het bestendig secretariaat kwam te berusten.

Eenheid brengen in het geleverde werk, met zulk een verscheidenheid van talent en van opvattingen, zonder zelfs te gewagen van enige stugheid of eigenzinnigheid bij de geleerde auteurs, is een opdracht die even moeilijk is als ondankbaar en die nochtans voor het welgelukken van bijzonder grote betekenis is.

Het zal wel niemand ontgaan dat de werking van het secretariaat, onder de dynamische leiding van Mr Jan Ronse, bijzonder succesrijk is geweest.

Want het uitzicht en de indeling van de verschillende studiën dragen zeer duidelijk een stempel die kenmerkend is geworden voor de A. P. R.

De stille, hardnekkige en geduldige arbeid van de redactiesecretarissen is wellicht de prestatie die onder de meest verdienstelijke het eerst dient vermeld.

Het is tevens zeer opvallend dat men de klassieke tekortkoming van menig encyclopedisch werk heeft weten te vermijden. Ik bedoel het naast elkaar plaatsen van tegenstrijdige of uiteenlopende meningen en beslissingen zonder dat de auteur op duidelijke wijze persoonlijk stelling neemt. De verhandelingen die tot nog toe verschenen zijn, vertonen dit gebrek zeker niet.

Aan de andere kant is het niet gebleven bij de studie van de zuiver nationale rechtsleer en rechtspraak. In groeiende mate is er naar gestreefd om een ruime plaats voor te behouden aan de methode van rechtsvergelijking.

Daardoor wordt de verantwoording van de verdedigde stellingen gehandhaafd en tevens de zuiver wetenschappelijke waarde van het werk verhoogd.

Dit alles doet niets af van het praktisch karakter van de Rechtsverzameling. Wel integendeel. Heel de technische zijde van de uitgave is gericht op de eisen van de dagelijkse rechtsbeoefening.

Het gebruik van losse bladen samengebondeld in mappen, de alfabetische schikking van de trefwoorden die de behandelde stof aanduiden, de bijzondere zorg gewijd aan het opstellen van de zakenregisters, zodat nooit meer dan enkele cijfers na elk woord voorkomen, dit alles is duidelijk bedoeld om de bruikbaarheid van de A. P. R. als naslagwerk te verhogen.

Naargelang de behandelde trefwoorden talrijker

worden, zal de nuttigheid van deze verzameling voor de praktizerende rechtsgeleerde nog duidelijker blijken en haar voor velen weldra onmisbaar maken.

Een laatste en tevens zeer grote verdienste van de A. P. R. is haar belangrijk aandeel in het fixeren van de Vlaamse rechtstaal. Het is een van de doelstellingen van deze A. P. R., schreef men in de prospectus van 1953, tot de eenheid en de zekerheid van de Nederlandse rechtstaal bij te dragen en hieraan een bijzondere zorg te besteden aan de hand van de officiële Nederlandstalige wettteksten, voor zover hun opstelling verzorgd is geweest; aan de hand van de vaktermen en uitdrukkingen die in rechtsleer en rechtspraak op verantwoorde wijze zijn gaan overheersen; ook aan de hand van de woorden in Noord-Nederland gebruikt, zonder nochtans de eigenaardige taalzuiverheid van de Zuidelijke Nederlanden eraan prijs te geven.

Aan de taalzuiverheid in het algemeen is een zeer bijzondere zorg gewijd. In dit opzicht steekt deze nieuwe uitgave zeer gunstig af tegen de taal van onze Vlaamse jurisprudentie en zelfs deze van een aantal juridische publicaties.

Bovendien heeft de A. P. R. een zeer grote aandacht gewijd aan het vestigen van de rechtsterminologie. Ik hoop dat men in deze aangelegenheid niet zozeer zal zoeken naar het volmaakte, dan wel naar het geijkte woord.

De redactie heeft trouwens steeds rekening willen houden met wat in het verleden reeds werd tot stand gebracht, voornamelijk door de officiële vertalingscommissie.

Niemand zal beweren dat dit werk perfect is. Doch het bestaat. En meer dan op gelijk werk ander gebied is hier de perfectie de vijand van het goede.

Zoals de taal in het algemeen, is de rechtstaal een levend wezen, dat zich bestendig omvormt en aanpast aan de gewijzigde omstandigheden. Het opstellen van het eerste Vlaamse Encyclopedische Werk op juridisch gebied zal meer dan wat ook de verdere ontplooiing en vestiging van de Vlaamse Rechtstaal bevorderen.

Als naslagwerk zal deze verzameling een bestendige en immer groeiende invloed uitoefenen op het taalgevoelen der jongeren.

Doch ook de rechtsgeleerden die medewerken aan de samenstelling ervan zullen deze vormende werking ondergaan en tevens tot het smeden van de rechtstaal een belangrijke bijdrage leveren.

Van deze grote en verdienstelijke inspanning die de A. P. R. is, gedenken wij de eerste vijf jaren. Voor deze instelling is dit het eerste van vele lustra. Want een werk van deze omvang is nooit voltooid. Vooraleer alle trefwoorden zorgvuldig behandeld zullen zijn, zal een volledige herziening een dringende noodzakelijkheid geworden zijn in zoverre de verhandelingen niet bestendig bijgehouden werden.

De leden van de Redactie die thans nog zo jong blijken te zijn, zullen vergrijsd en eerbiedwaardig bejaard zijn vooraleer het werk enigszins op volledigheid zal mogen bogen.

Zal het Redactie-comité de krachtdadigheid en de volharding bezitten om het wetenschappelijk niveau minstens even hoog te houden, om de taalzuiverheid even gaaf te bewaren zonder in academische starheid te vervallen?

Zal dit Comité tevens jonge juristen, in voldoende aantal, kunnen aantrekken om deze grootse taak in versneld tempo uit te voeren; zal het genoeg geduld hebben en toewijding om de wetenschappelijke vorming van het aankomend geslacht mede te helpen voltooien?

Indien de A. P. R. in deze heerlijke taak slaagt, al ware het slechts ten dele, dan is haar verdienste indrukwekkend en heeft zij recht op onze blijvende dankbaarheid.

De eerste inzet is veelbelovend; de traditie die tijdens deze vijf jaar werd gevormd, zal het werk van de komende jaren ten zeerste vergemakkelijken.

Met groot vertrouwen zien we de toekomst tegemoet van de Algemene Practische Rechtsverzameling die, ik hoop het met U, Mijnheer de Voorzitter Van Parijs, het standaardwerk zal zijn van een bloeiende Vlaamse Rechtswetenschap.

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 31 mei 1956.

Eerste Voorzitter : M. Wouters.

Raadsheer-Verslaggever : M. Piret.

Procureur-Generaal : M. Hayoit de Termicourt.

Advocaat : Mr Van Leynseele.

Koop op afbetaling. — Ontbinding wegens wanbetaling. — Verkochte zaak opnieuw eigendom van de verkoper. — Een later door een niet-bevoorrechte schuldeiser van de koper daarop gelegd beslag werkt niet tegenover de verkoper.

De ontbinding van de verkoopovereenkomst wegens wanbetaling van betalingstermijnen, ingetreden voor de inbeslagneming van het gekochte door een niet-bevoorrechte schuldeiser, heeft zelfs ten opzichte van derden het gevolg, dat het verkochte voorwerp opnieuw eigendom is geworden van de verkoper.

Daar de zaak geen deel meer uitmaakt van het gemeenschappelijke pand van de schuldeisers van de koper, kon zij door de verkoper worden opgevorderd, zonder dat de daarna geschiede inbeslagneming door de derde aan de opvordering kon in de weg staan.

Crédit Industrielle et Automobile de Belgique
t/ Dargen en Recq.

Gelet op het bestreden arrest, op 13 juli 1955, door het Hof van beroep te Luik gewezen;

Overwegende dat uit de aan het Hof voorgelegde stukken blijkt dat een vennootschap « La Mosane Immobilière », in wier rechten aanlegster in de plaats gesteld is, in 1952 een vrachtwagen aan tweede verweerster verkocht had; dat de verkoop gedaan was geweest met voorbehoud van eigendom ten voordele van de verkoper tot aan de volledige afbetaling van de prijs; dat in het contract bedongen was dat, bij niet-betaling op de vervaldag van de voorziene afkortingen, de overeenkomst « onmiddellijk en van rechts-

wege » ontbonden was; dat verweerster de zaak terug moest geven en dat, zo dit niet gebeurde, de verkoper ze mocht terugnemen;

Overwegende dat het bestreden arrest vaststelt dat, tengevolge van het gebrek aan regelmatige betaling van de afkortingen, aanlegster op 12 oktober 1953 het aan haar tengevolge van voormeld beding toebehorend recht op ontbinding uitoefende;

Overwegende dat aanlegster, die opnieuw in bezit van de vrachtwagen wilde komen, tegenover de aanspraken van eerste verweerder, chirografische schuldeiser van tweede verweerster stond, die op 1 december 1953 op gezegde vrachtwagen beslag had gelegd;

Overwegende dat aanlegster, die eerste verweerder in opheffing van het beslag had gedaagd en het voertuig had opgevorderd, door het bestreden arrest van haar vordering werd afgewezen;

Over het middel, schending van de artikelen 1134, 1168, 1183, 1184, 1582, 1583, 1584, 1604, 1612, 1613, 1650, 1654 en 2279 van het burgerlijk Wetboek, 7, 8, 9, 20 en bijzonderlijk 20, 5°, der wet van 16 december 1851 op de voorrechten en hypotheeken, gezegd artikel 20, 5°, gewijzigd door de wet van 27 juli 1934,

doordat, alhoewel het vaststelt dat in de plaats gesteld zijnde van « La Mosane Immobilière » die op 27 augustus 1952 aan verweerster een vrachtwagen verkocht had, en dit met voorbehoud van eigendom tot na volledige uitbetaling van de prijs, en met beding dat bij niet-betaling de verkoop onmiddellijk van rechtswege zou ontbonden zijn, de koper zich verbindend binen de acht en veertig uren het gekregen materieel terug te geven en dat, bij gebreke dit te doen, verkoper gemachtigd was het terug te nemen onverschillig de plaats waar het zich bevond en zonder enige formaliteit en alhoewel het erop wijst, dat aanlegster bij brief van 12 oktober 1953 verweerster ingelicht had dat, gezien zij zekere wissels niet gekweten had, de verkoop van 27 augustus 1952 ontbonden was en dat zij haar bij dezelfde brief aangemaand had de vrachtwagen binnen de acht en veertig uren terug te geven, en nog releveert dat door een bij verstek op 10 november 1953 gewezen vonnis de rechtbank van Koophandel te Brussel de ontbinding van gezegde verkoop had uitgesproken, verweerster had veroordeeld tot de teruggave van de vrachtwagen binnen de acht en veertig uren van de betekening en, bij ontstentenis hiervan, aanlegster machtigt om hem terug te nemen, desnoods bijgestaan door de openbare macht, het bestreden arrest aanlegsters vordering strekkend te horen zeggen dat zij enkele eigenares van de litigieuze vrachtwagen is en het recht had hem terug te nemen, niettemin ontzegt, om reden dat die vrachtwagen zolang hij in bezit van verweerster bleef het pand van haar schuldeisers bleef, derwijze dat verweerder, chirografische schuldeiser van verweerster, de 1ste december 1953 rechtsgeldig op de vrachtwagen beslag kon leggen tengevolge van een bij verstek op 24 september 1953 door de rechtbank van Koophandel te Luik gewezen vonnis.

en dan wanneer, door de ontbinding ten voordele van aanlegster van de overeenkomst van 27 augustus 1952, ontbinding welke gezegde inbeslagneming voorafging, de litigieuze vrachtwagen zich niet meer bevond in het vermogen van verweerster die hem maar enkel meer in handen had, derwijze dat hij opgehouden had van het pand harer schuldeisers deel uit te maken;

Overwegende dat de uitoefening van het recht welk het verkoopcontract aan aanlegster erkende de ontbinding van dit contract tot gevolg heeft gehad;

Dat wegens de ontbinding, ingereken vóór de inbeslagneming door eerste verweerder gedaan, de verkochte vrachtwagen, zelfs ten opzichte van derden, de eigendom van verkoper opnieuw is geworden, terwijl

tweede verweerster hem zonder titel noch recht in handen hield;

Dat de zaak, daar ze geen deel meer uitmaakte van het gemeenschappelijk pand van de schuldeisers van tweede verweerster, door aanlegster kon opgevorderd worden, zonder dat de inbeslagneming van de derde, welke daarna geschiedde, in de weg van die opvordering kon staan;

Dat het middel gegrond is;

Om deze redenen :

Verbreekt het bestreden arrest;

Beveelt dat melding van onderhavig arrest zal gemaakt worden op de kant van de vernietigde beslissing;

Veroordeelt verweerders tot de kosten;

Verwijst de zaak naar het Hof van beroep te Brussel.

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 7 juni 1956.

Voorzitter : M. Sohier.

Raadsheer-Verslaggever : M. van Beirs.

Procureur-Generaal : M. Hayoit de Termicourt.

Advocaten : Mrs Delacroix en Hermans.

Pacht. — Beroep van de koper van het verpachte goed op een voorbehoud als bedoeld in artikel 1743 B. W.

Verpachting van landelijke eigendom met beding, waarbij de verpachte zich het recht heeft voorbehouden de pachtovereenkomst te doen verbreken in geval van gehele of gedeeltelijke verkoop van het verpachte goed.

De koper van het goed kan zich na de verwerving op dit beding beroepen.

Artikel 1743 B. W. schept inderdaad ten behoeve van de koper van een onroerend goed, waarover een huur- of pachtovereenkomst loopt, het recht de huurder of pachter uit te zetten, onverminderd de toepassing van de bepalingen, die de uitoefening van dat recht beheersen, in geval de verhuurder of verpachter, die het goed vervreemdt, zich bij de huur- of pachtovereenkomst het recht heeft voorbehouden de huurder of pachter bij vervreemding onder bezwarende titel te doen uitzetten.

Demecheleer t/ Vanderstichelen.

Gelet op het bestreden vonnis, op 30 oktober 1954 in hoger beroep gewezen door de Rechtbank van Eerste Aanleg te Doornik;

Over het eerste middel, schending van de artikelen 1107, 1121, 1134, 1135, 1165, 1743, 1744, 1748 en 1775 van het Burgerlijk Wetboek, voormelde artikelen 1748 en 1775 onderscheidenlijk gewijzigd bij de artikelen 4 en 14 van de wet van 7 juli 1951 houdende wijziging van de wetgeving betreffende de landpacht, van de artikelen 21 van evengemelde wet en 97 van de Grondwet,

doordat het bestreden vonnis, hetwelk vaststelt dat aanleggers, die een aan verweerder verpachte landeigendom gekocht hebben, hem krachtens een clause der pacht, waardoor aan de verpachter het recht is voorbehouden de pacht te doen verbreken in geval van gehele of gedeeltelijke verkoop van het eigendom, een opzegging gedaan hebben overeenkomstig de bij de artikelen 1748 en 1775 voorgeschreven voorwaarden,

en althans zonder de conformiteit van de opzegging met die voorwaarden te betwisten, desniettemin geweigerd heeft de opzegging geldig te verklaren voor de ene of de andere der bepaalde data, naargelang het eigendom al dan niet grond voor nijverheidsdoeleinden zou bevonden worden, en dit onder het voorwendsel dat uit het onderzoek van de ingeroepen clause zou blijken, dat het daarin om chreven geval niet het geval zou wezen, als in de artikelen 1743, 1744 en 1748 van het Burgerlijk Wetboek behandeld, van een recht van uitzetting dat door de pacht voorbehouden is aan de eventuele koper van de eigendom, doch enkel aan de verpachter in geval van verkoop; dat ter zake de verpachter geen gebruik gemaakt heeft van het vermogen dat hem toebehoorde, dat aanleggers in verbreking, zijn opvolgers onder bijzondere titel, van hem niet meer rechten hebben kunnen verkrijgen dan de pacht er hem verleende en dat zij derhalve de pacht niet zouden kunnen doen verbreken dan indien, zoals voor hun rechtsvoorganger het geval was, het goed moest worden vervreemd en doordat het bestreden vonnis aldus de artikelen 1743 en volgende van het Burgerlijk Wetboek verkeerd geïnterpreteerd en het recht de pachter of de huurder uit te zetten miskend heeft, welk recht, volgens artikel 1743, aan de koper van het goed toebehoort, wanneer de verpachter het zich in het pachtcontract voorbehouden heeft;

Overwegende dat het bestreden vonnis vaststelt, dat de pacht krachtens welke verweerder het door aanleggers gekocht landeigendom in pacht houdt een clause behelst waarbij de verpachter zich het recht voorbehouden heeft het pachtcontract te doen verbreken in geval van gehele of gedeeltelijke verkoop van het verpachte; dat het evenwel beslist dat niet geldig is de opzegging gedaan door aanleggers die, de eigendom te bezwarenden titel verworven hebbend, zich na de vervreemding op die clause hebben willen beroepen, dat het dit dispositief steunt op de beschouwing dat, wanneer de verpachter zelf geen gebruik gemaakt heeft van het recht dat hij zich bij het pachtcontract voorbehouden had voor het geval van vervreemding van het eigendom te bezwarenden titel, de kopers van hun rechtsvoorganger niet meer rechten hebben kunnen verkrijgen dan die welke het pachtcontract hem verleende, en dat zij dus het contract krachtens voormelde clause niet konden doen verbreken dan indien zij zelf op hun beurt ertoe kwamen de eigendom te vervreemden

Overwegende dat artikel 1743 van het Burgerlijk Wetboek, in het middel aangeduid, ten behoeve van de koper van een onroerend goed, waarover een huur- of pachtcontract loopt, het recht invoert de pachter of huurder uit te zetten, onverminderd de toepassing van de bepalingen welke het uitoefenen van dit recht beheersen, ingeval de verhuurder of verpachter die het goed vervreemdt, zich bij het huur- of pachtcontract het recht voorbehouden had de huurder of pachter in geval van vervreemding ten bezwarende titel te doen uitzetten;

Dat derhalve het bestreden vonnis, door uitspraak te doen zoals het gedaan heeft, voormeld artikel 1743 heeft geschonden;

Om deze redenen:

Verbreekt het bestreden vonnis;

Beveelt dat melding van onderhavig arrest zal gemaakt worden op de kant van de vernietigde beslissing; Veroordeelt verweerder tot de kosten;

Verwijst de zaak naar de rechtbank van eerste aanleg te Bergen, uitspraak doende in hoger beroep.

HOF VAN BEROEP TE GENT

1e Kamer. — 14 juli 1956.

Eerste Voorzitter: M. Van Winckel.

Raadsheren: M.M. Axters en De Vreese.

Advocaat-Generaal: M. Matthys.

Advocaten: Mrs Debra, Depraeter en Vandenbussche.

Bewijsrecht. — Betrekkelijkheid van de regel van de onsplitsbaarheid van de gerechtelijke bekentenis.

De regel van de onsplitsbaarheid van de gerechtelijke bekentenis is niet absoluut; hiervan mag worden afgeweken, als het bewijs voorligt, dat de nadere bepalingen van het bekende feit in strijd zijn met de waarheid.

Coupillie t/ Hondekeyn.

Gezien de stukken, o.m. het vonnis tussen partijen op tegenspraak gewezen door de Rechtbank van eerste aanleg te Veurne, eerste Kamer, zetelende in handelszaken, op 10 maart 1949;

Gezien het beroep tijdig en regelmatig ingesteld; Overwegende dat appellant zich in besluiten van 15 maart 1955 beroept op de inschrijvingsformulieren bij de Algemene Keuringsdienst van Zaaizaden en Pootgoed voor Land- en Tuinbouw (A.K.D.) door geïntimeerde ingediend en eigenhandig ingevuld en ondertekend, waarvan appellant toen zegde een gelijkvormig verklaard afschrift voor te leggen; dat deze formulieren een begin van schriftelijk bewijs van de litigieuze overeenkomst zouden uitmaken, aan te vullen met vermoedens, getuigenissen of met de eed van appellant;

Overwegende dat het bij een inzicht gebleven is; dat appellant noch de inschrijvingsformulieren in origineel, noch een echtverklaard afschrift er van overlegt, vermits de A.K.D. weigert hem deze stukken te overhandigen of er een afschrift van af te leveren;

Overwegende echter dat het bestaan van dit als begin van schriftelijk bewijs der litigieuze overeenkomst ingeroepen stuk voldoende bewezen is door de bekentenis zelf van de geïntimeerde;

Overwegende dat geïntimeerde zich weliswaar beroept op de onsplitsbaarheid zijner bekentenis om te doen aannemen dat hij slechts uit dienstwilligheid de keuring heeft aangevraagd; dat naar zijne lezing appellant in 1948 voor het eerst plantaardappelen heeft willen telen en geen kennis hebbend van de nodige verzorging en van de te vervullen formaliteiten, op geïntimeerde beroep gedaan heeft om hem hierbij behulpzaam te zijn;

Overwegende dat de regel van de onsplitsbaarheid van de gerechtelijke bekentenis niet absoluut is; dat hiervan mag afgeweken worden als het bewijs voorligt dat de nadere bepalingen van het bekende feit in strijd zijn met de waarheid;

Overwegende dat zulks wel het geval is wat de drijfveer betreft die, naar geïntimeerde voorhoudt, hem tot het invullen en ondertekenen van de keuringsaanvraag bewogen heeft; dat inderdaad de kladafrekening van de hand van geïntimeerde aantoonde, dat appellant reeds in 1947 plantaardappelen geteeld heeft en het bewijs van de keuring van deze aardappelen bij het rooien in de bundel steekt; dat appellant bevestigt sinds een jaar zijn graan door de A.K.D. te laten keuren, wat geïntimeerde niet betwist;

Overwegende dat weliswaar geïntimeerde vóór de eerste rechter voorgehouden heeft dat onder de tien percelen plantaardappelen door hem ter keuring aangegeven, de aardappelvelden van appellant niet in hun

geheel begrepen waren; dat nochtans luidens de processen-verbaal der keuringen te velde en bij het rooien al de plantaardappelen van appellant in 1948 op naam van geïntimeerde bij de A.K.D. geboekt stonden, vermits de opgebrachte hoeveelheden plantgoed in deze processen-verbaal gemeld, overeenstemmen met de betwiste hoeveelheden, te weten, vijf en vijftig duizend kilo « Bintjes » en achttien duizend vijfhonderd kilo « Vorans »;

Overwegende dat uit bovengemelde kladafreking van geïntimeerde nog blijkt, dat hij aan appellant zes duizend kilo plantaardappelen verkocht heeft van het ras « Bintje », klas A, waarvan de prijs betaald werd bij schuldvergelijking met de bijdragen door geïntimeerde aan appellant verschuldigd voor de aankoop van zijn aardappeloogst van 1947; dat het in deze handel gebruikelijk is, wanneer luidens contract de prijs van het pootgoed ten laste van de verbouwer valt, deze prijs te betalen bij vergelijking met de schuld van de handelaar voor de oogst met dit pootgoed opgebracht; dat de vergelijking niet gebeurd is met de prijs van de oogst van 1947, daar deze nog niet betaald was;

Overwegende dat geïntimeerde evenmin betwist tijdens de groei, de aardappelvelden van appellant in 1948 gezuiverd en besproeid te hebben en honderd ledige zakken aan appellant overhandigd te hebben om een eerste deel van de plantaardappelen in te pakken;

Overwegende dat uit dit alles kan besloten worden dat geïntimeerde de plantaardappelen van appellant onder eigen naam ter keuring aangeboden heeft, in de enige hoedanigheid, waarin hij dit luidens art. 5 van het Algemeen Keuringsreglement voor Plantaardappelen van de A.K.D., kan doen; dat dit reglement de inschrijvingen tot keuring slechts toelaat voor de verbouwers, de secretarissen van telersverenigingen of voor de handelaars die contracten met de verbouwer gesloten hebben; dat geïntimeerde de twee eerste hoedanigheden niet bezat en dus wel in de derde hoedanigheid van handelaar die met appellant een contract gesloten heeft moet opgetreden zijn, wat ten andere met zijn beroep overeenstemt;

Overwegende dat geïntimeerde nog aanvoert dat het zuiveren en besproeien van de aardappelvelden van appellant een losse onderneming was tegen betaling uitgevoerd; dat ten tijde van deze aanvoering (15 januari - 21 februari 1949), geïntimeerde echter nog geen betaling van dit werk had gevraagd en het voor het eerst gedaan heeft bij brief van zijn raadsman van 30 augustus 1949, hetzij meer dan een jaar na het uitvoeren van het werk, terwijl de onderhavige rechtsvordering sinds 30 december 1948 ingeleid was; dat zijn aanspraak waarschijnlijk bedacht is om zijn zaak in rechte te steunen; dat immers, naar de gebruiken hier te lande, de handelaar die met de verbouwer gecontracteerd heeft, het zuiveren en het besproeien voor zijn rekening neemt; dat het zuiveren van aardappelvelden nooit in onderneming aan een derde door de landbouwer toevertrouwd wordt, wel integendeel het besproeien; maar dat in dit laatste geval de kosten van de besproeiing door de landbouwer steeds kontant betaald worden, tenzij hij nog andere verrekeringen met deze ondernemer te doen had, wat door geïntimeerde niet wordt voorgehouden;

Overwegende dat de eerste rechter belang schijnt gehecht te hebben aan de aanwezigheid van het handteken van appellant op de processen-verbaal van keuring; dat echter art. 17 van het Algemeen Keuringsreglement van de A.K.D. voorziet, dat de uitslag van de keuring door de keurmeester aan de verbouwer overhandigd wordt, die dan ook zijn handteken op het

proces-verbaal hoeft te plaatsen; dat dientengevolge de aanwezigheid van appellants' handteken op deze stukken tegen de stelling van appellant niet indruist;

Overwegende dat de keuringsformulieren door geïntimeerde ondertekend, samen met de vermoedens spruitend uit de levering van het pootgoed en het zuiveren en besproeien van de gewassen, op afdoende wijze het bestaan bewijzen van een overeenkomst van verbouwing van plantaardappelen tussen geïntimeerde en appellant;

Maar overwegende dat hiermede de draagwijdte van de verbintenis van geïntimeerde nog niet bewezen is; dat appellant voorhoudt dat de bedongen prijs overeenstemde met de prijs vastgesteld door de Samenwerkende Maatschappij van Zaai- en Pootgoedteelt te Noordschote (Samavedi); dat inderdaad de prijs door appellant aangerekend voor de aardappelen, klas A, kaliber 28/40 en kaliber 40/55, respectievelijk 300 en 200 f, overeenstemt met de prijscourant, in een ongedagtekende brief van de secretaris van deze maatschappij, aan haar vertegenwoordiger te Adinkerke gericht; dat geïntimeerde echter hiertegen aanvoert dat deze prijscourant de prijzen inhoudt toegepast bij de verkoop van plantaardappelen, maar niet deze toegepast bij de aankoop ervan;

dat integendeel de aankoopsprijzen van de samenwerkende maatschappij in 1948 schommelden tussen 100 en 175 f;

Overwegende dat deze laatste bewering niet ernstig is; dat de prijzen van 100 tot 175 f aan de landbouwers betaald werden bij de aankoop van aardappelen bestemd voor het verbruik; dat de aankoopsprijzen van plantaardappelen merklijk hoger liggen; dat geïntimeerde ten andere aan zijn bewering geen bewijs overlegt;

Overwegende dat uit de hierbovenvermelde kladafreking van de hand van geïntimeerde blijkt dat hij in 1947 de plantaardappelen van appellant, van zelfde ras, klas en kaliber als de aardappelen van 1948, gekocht heeft tegen prijzen gaande van 220 tot 300 f; dat de prijscourant aan de vertegenwoordiger van de samenwerkende maatschappij toegestuurd, dus wel de aankoopsprijzen betreft, des te meer dat een rondschrijven van de bestuurder van dezelfde maatschappij dd. 18 september 1948 de verkoopprijzen vaststelt op 260 tot 380 f;

Maar overwegende dat appellant niet bewijst dat bij de overeenkomst met geïntimeerde betreffende de oogst van 1948 door de contracterende partijen naar de prijzen van deze samenwerkende vennootschap verwezen werd; dat er nochtans een vermoeden bestaat dat de bedongen prijs de marktprijs van het ogenblik zal geweest zijn, wellicht ook door de samenwerkende maatschappij toegepast; dat vooraleer ten gronde te wijzen een deskundige dient aangesteld om de marktprijs van deze soort plantaardappelen in het jaar 1948 vast te stellen;

Om deze redenen :

Het Hof,
Gelet op art. 24 van de wet van 15 juni 1935,

Ontvangt het oorspronkelijk hoger beroep en het tegenberoep en, vooraleer ten gronde te beslissen, benoemt als deskundige, behoudens overeenkomst daaroemtrent tussen partijen binnen de vijftien dagen na de uitspraak van het arrest, de heer Geerinckx, landbouwingenieur te Knokke, met opdracht na te gaan, welke in de streek van Veurne-Ambacht in 1948 de gemiddelde prijs was voor de gekeurde plantaardappelen van het ras « Bintje » en « Voran », klas A, kalibers 28/40 en 40/55 aan de verbouwer betaald, om na nederlegging

van zijn verslag, voorzien van de wettelijke eedformule ter griffie van dit Hof, door de partijen besloten en door het Hof gewezen te worden als naar recht;

Verwijst de zaak te dien einde naar de terechtzitting van 27 september a.s.;

Kosten voorbehouden.

HOF VAN BEROEP TE GENT

1e Kamer. — 14 juli 1956.

Eerste Voorzitter : M. Van Winckel.

Raadsheren : M.M. Axters en De Vreese.

Advocaat-Generaal : M. Matthys.

Advocaten : Mrs Custers, Eeckhout en Standaert.

Huwelijksgoederenrecht. — Gemeenschap van aanwinsten. — Betekenis van artikel 1498 B. W. — Burgerlijke schulden uit misdrijven van de man. — Gemeenschapsschulden. — In de huwelijksvoorwaarden geschatte goederen.

Bij huwelijksvoorwaarden gemeenschap van aanwinsten bedongen « conformément aux dispositions des articles 1498 et 1499 C. C. » met toevoeging « les futurs époux ne seront point tenus des dettes l'un de l'autre créées avant ou pendant le mariage ».

Dit laatste beding is slechts de herhaling van hetgeen artikel 1498 B. W. reeds uitdrukkelijk bepaalt : « ils sont censés exclure de la communauté les dettes de chacun d'eux actuelles et futures. » Algemeen wordt aangenomen dat de schulden, waarvan artikel 1498 B. W. gewaagt, enkel de schulden zijn, die eventueel de erfenissen en de giften belasten, die aan een van de echtgenoten mochten te beurt vallen.

Artikel 1409/2° B. W. maakt geen enkel onderscheid naar gelang de oorsprong of het voorwerp der verbintenissen ; de schulden, die zijn ontstaan uit door de man gepleegde misdrijven, maken geen uitzondering op de regel.

De uit misdrijven van de man voortvloeiende schulden behoren niet tot de categorie « persoonlijke schulden », waarvan artikel 1437 B. W. enkele voorbeelden opsomt, maar zijn schulden van de gemeenschap (artikel 1409 B. W.). De burgerlijke gevolgen van door de man gepleegde misdrijven geven geen aanleiding tot vergoeding.

Bij gemeenschap van aanwinsten geldt schatting niet als verkoop ; de echtgenote mag derhalve bij ontbinding van de gemeenschap niet slechts de schattingswaarde van de geschatte goederen opvorderen, maar deze goederen, die haar eigendom gebleven zijn, in natura terugnemen (artikel 1470/1° B. W.).

Indien zij de goederen niet meer in natura kan terugnemen, heeft zij recht op een voorafnemings, gelijk aan de tegenwoordige waarde daarvan.

Vercauteren t/ Daels en Dienst van het Sequester.

Gezien de arresten in zake door deze Kamer gewezen op 15 april 1954 en 4 november 1955 ;

Overwegende dat de partij Daels nog steeds verstek laat gaan ;

I. Betreffende het oorspronkelijk hoger beroep :

Overwegende dat appellante zich gegriefd acht doordat de eerste rechter heeft beslist dat de schuldvordering van de thans schadeloos gestelde tussen-

komende partijen tegen haar echtgenoot zonder vergoeding ten laste valt van de huwgemeenschap Daels-Vercauteren ;

dat zij voorhoudt :

1° dat én krachtens de bepaling van het huwelijkscontract luidens dewelke alle schulden van de echtgenoten persoonlijk blijven, én krachtens de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek zelf, de kwestieuze schuld een persoonlijke schuld is van haar man, die buiten de gemeenschap valt ;

2° dat de gemeenschap haar in elk geval vergoeding verschuldigd is ;

Overwegende dat, nu de Dienst van het Sekwester de schuld van geïntimeerde Daels tegenover de 28 geneesheren, eisers in tussenkomst, volledig heeft uitbetaald, gezegde twistvraag alleen nog de partijen ter zake, zijnde appellante, haar echtgenoot en de Dienst van het Sekwester aanbelangt ;

dat de beschikking van het arrest dd. 4 november 1955, waarbij de dagvaarding in beroep van de eisers in tussenkomst werd bevolen, derhalve zonder voorwerp is geworden ;

Overwegende dat het huwelijkscontract van partijen bepaalt, dat de toekomstige echtgenoten als huwelijksgoederenstelsel aannamen : de gemeenschap van aanwinsten « conformément aux dispositions des articles 1498 et 1499 c.c. » en er onmiddellijk aan toevoegt : « Ils (les futurs époux) ne seront point tenus des dettes l'un de l'autre créées avant ou pendant le mariage » ;

Overwegende dat de eerste rechter oordeelkundig heeft aangenomen dat dit laatste beding slechts de herhaling is van hetgeen het zoeven toepasselijk verklaarde artikel 1498 reeds uitdrukkelijk bepaalt : « ils sont censés exclure de la communauté les dettes de chacun d'eux, actuelles et futures » ;

Overwegende dat algemeen door rechtspraak en rechtsleer wordt aangenomen dat de schulden waarvan artikel 1498 gewaagt, enkel de schulden zijn die eventueel de erfenissen en de giften zouden belasten die aan één der echtgenoten zouden te beurt vallen ;

dat, zo de beschikkingen van artikel 1498 geen gebiedend karakter hebben en het partijen vrij staat ze te verruimen of in te krimpen, elk afwijkend beding nochtans duidelijk moet worden gesteld ;

dat de ter zake gebruikte bewoordingen in dit opzicht ontoereikend zijn ; dat zij niet volstaan om aan te nemen dat partijen alle schulden zonder enige uitzondering, ook deze voortspruitende uit onrechtmatige daad, uit de gemeenschap hebben willen uitsluiten ;

dat de echtgenoten, verre van dit laatste uitdrukkelijk te bepalen, niet eens de woorden « toute dette » of « toute dette quelconque » hebben gebezigd ;

Overwegende dat, indien de bepalingen van notariële akten bij voorkeur aldus dienen geïnterpreteerd dat ze een inhoud hebben, men hun nochtans geen betekenis mag toeschrijven die ze normaal niet hebben ;

dat overbodige stijlclausules ook in notariële akten lang geen uitzondering zijn ;

Overwegende dat appellante verder uit de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek zelf afleiden wil dat, nu het ter zake schulden betreft die hun oorsprong vinden in een misdaad van de man, het gaat om persoonlijke schulden van de man die uitsluitend te zijnen laste blijven en waarvoor de gemeenschap niet kan worden aangesproken of waarvoor in elk geval vergoeding verschuldigd is aan appellante ;

Overwegende dat appellante vergeefs artikel 1409, 2°, en 1437 B. W. of hun vergelijking inroept ;

dat de regel van artikel 1409 2° geen enkel onder-

scheid maakt naar gelang de oorsprong of het voorwerp der verbintenissen;

dat de schulden ontstaan uit misdrijven door de man gepleegd geen uitzondering maken op de regel, evenmin als b.v. schulden ontstaan door zijn verkwistingen of dwaas verteer;

dat de in hoofde van de man ontstane schulden de gemeenschap niet alleen belasten ten titel van verplichting, maar ook ten dragenden titel;

dat, indien artikel 1409 2° luidt «behoudens de vergoeding in de gevallen waarin daartoe aanleiding bestaat», het opvallend is dat deze — uitzonderlijke — gevallen zorgvuldig door het Burgerlijk Wetboek worden bepaald (artikel 1406, 1407, 1408, enz.) terwijl geen enkele dergelijke bepaling, in zake schulden voortspuitende uit misdrijven van de man, voorhanden is;

dat artikel 1437 B. W. evenmin de stelling van appellante staft;

dat uit bovenstaande immers blijkt dat de schulden voortspuitende uit misdrijven van de man niet behoren tot de categorie «persoonlijke» schulden, waarvan artikel 1437 enkele voorbeelden opsomt, maar schulden zijn van de *gemeenschap* (artikel 1409), terwijl niet de *man* een persoonlijk voordeel heeft getrokken uit de betaling of uit het misdrijf, maar de *gemeenschap* wier schuld werd betaald;

Overwegende dat men niet ernstig kan beweren dat de wetgever van 1804, in artikel 1424, onder de term «geldboeten» ook de burgerlijke gevolgen der misdrijven heeft willen opnemen; dat de uitzondering van artikel 1424 veeleer bevestigt dat «a contrario» de burgerlijke gevolgen van het misdrijf — die immers geen straffen zijn — *geen* aanleiding geven tot vergoeding;

Overwegende dat appellante evenmin een afdoende argument kan putten uit de beschikking van het nieuw artikel 1425 B. W.;

dat het niet is omdat de wetgever van 1935 op één bepaald punt — nl. in geval van veroordeling tot schadevergoeding ten laste van een krankzinnige — is afgeweken van de weinig bevredigende oplossing van het Burgerlijk Wetboek in zake bescherming van de rechten van de vrouw, dat men daaruit zou mogen afleiden dat het traditionele stelsel van het Burgerlijk Wetboek hierdoor wordt opzij gezet of gewijzigd;

dat uit de memorie van toelichting (zie Pasin. 1935, p. 288) en uit de voorbereidende werkzaamheden in de Kamers (zie Pasin. 1935 p. 293 en 303) integendeel duidelijk blijkt dat de wetgever van 16 april 1935 zich tot een beperkte verbetering op één enkel punt heeft willen bepalen; (voor dit alles, zie R. Piret: noot onder Luik Beroep 5 6 1950, R. Cr.J.B. 1952, blz. 27 en volg. met aldaar aangehaalde rechtsleer en rechtspraak, bl. 34, nota's 1 en 2);

dat, de lege lata, de strenge oplossing van de eerste Rechter zich opdringt;

II. Betreffende het incidenteel beroep:

Overwegende dat de Dienst van het Sekwester zich ten onrechte gegriefd acht door de beslissing van de eerste rechter waarbij appellante, indien zij de roerende goederen en voorwerpen die in het huwelijkscontract geraamd werden op een gezamenlijk bedrag van 3.841,4 Ofr. niet meer in natura kan terugnemen, recht heeft op een voorafneming gelijk aan de huidige waarde dezer goederen;

Overwegende dat geen enkele wetsbepaling voorziet dat in zake gemeenschap van aanwinsten, schatting als verkoop geldt; dat artikel 1551 B. W. het bruid-

schatteijik stelsel betreft en niet toepasselijk is op de gemeenschap beperkt tot de aanwinsten;

Overwegende dat de eerste rechter met reden oordeelde dat noch de bepalingen van het huwelijkscontract, noch de overige bestanddelen der zaak er op wijzen dat de echtgenoten Daels-Vercauteren de schatting van de mobiele voorwerpen — schatting die niet globaal doch afzonderlijk en omstandig is geschied — met verkoop aan de huwelijksgemeenschap hebben willen gelijkstellen (zie Kluyskens: Het huwelijkscontract nr 282; De Page, T.X. 2° nr. 1062, B 3°, bl. 898 en de in nota's aangehaalde rechtspraak);

dat de echtgenote derhalve bij de ontbinding der gemeenschap niet slechts de schattingswaarde van bedoelde goederen mag opvorderen, maar deze goederen, die haar eigen zijn gebleven, in natura mag terugnemen (artikel 1470 1° B. W.);

dat, waar de man over deze goederen — die «volmaakt» eigen goederen zijn gebleven — slechts het beheer heeft gehad (artikel 1428 B. W.), het niet de gemeenschap is maar de echtgenote die moet genieten van de waardevermindering die deze goederen tijdens de gemeenschap mogelijk hebben verworven, zoals zij ook hun eventuele waardevermindering zou moeten ondergaan (De Page T.X. nr. 1061);

dat de echtgenote derhalve, indien zij de goederen niet meer in natura kan terugnemen, recht heeft op een voorafneming gelijk aan de huidige waarde ervan;

dat zij door de schattingswaarde slechts zou gebonden zijn indien de schatting verkoop inhield en de prijs ervan uitmaakte (quod non);

dat geïntimeerde niet bewijst dat de kwestieuze goederen door toevallig verlies zijn teniet gedaan; dat ter zake aan te nemen is dat, indien zekere goederen niet meer in natura mochten terug te nemen zijn, dit ligt aan het beheer van de man;

Overwegende dat zowel appellante als tweede geïntimeerde met de overige beschikkingen van het bestreden vonnis instemmen;

Om deze redenen:

Het Hof:

Gelet op artikel 24 van de wet van 15 juni 1935;

Wijzende bij verstek bij nalatigheid om te verschijnen ten aanzien van geïntimeerde Daels en op tegenpraak ten aanzien van de andere partijen.

Gehoord de heer Advocaat-generaal Matthys in zijn advies;

Alle andere besluiten als ongegrond verwerpend;

Verklaart het oorspronkelijk hoger beroep en het tegenberoep ongegrond; bevestigt het bestreden vonnis met dien verstande dat niet alleen de schuldvordering van de thans schadeloos gestelde tussenkomende partijen maar ook de schuldvordering van de Belgische Staat zonder vergoeding ten laste valt van de huwelijksgemeenschap Daels-Vercauteren;

Verwijst appellante in de kosten van de aanleg, behalve deze van het tussengeschied reeds toegewezen bij arrest dd. 4 november 1955.

Vlaamse Juristen,

Abonneert U op het

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

2e Kamer bis. — 28 juni 1956.

Voorzitter : M. Wildiers.
Advocaten : Mrs Colaes en Boelens.**Verkeersongeval. — Vergoeding voor genotsderving.**

Er bestaat geen reden om af te wijken van de gewone regel, krachtens dewelke het slachtoffer van het ongeval gerechtigd is na drie dagen wachttijd te doen overgaan tot de herstellingen, zelfs indien de tegenpartij heeft nagelaten de gebruikelijke vaststellingen te laten doen.

Indien partijen dan overeenkomen beroep te doen op een derde scheidsrechter, mag de tijd, die deze nodig heeft om zijn opdracht te vervullen, niet in aanmerking worden genomen, tenzij daarentrent anders mocht zijn overeengekomen.

Daemen t/ Keustermans.

Overwegende dat de eis strekt tot schadevergoeding ingevolge een verkeersongeval gebeurd te Oostmalle de 27 juli 1955, waarbij de tractor van eiser beschadigd werd door de personenauto van en bestuurd door verweerder ;

Overwegende dat niet betwist wordt dat verweerder verantwoordelijk is voor de aanrijding ;

Overwegende dat volgens tegensprekelijk verslag van schatting de herstellingskosten 11.445 fr. bedragen en dat het aantal dagen schade « 12 dagen in het totaal » belopen ;

Overwegende dat de « 12 dagen in het totaal » vermeld in het verslag van schatting alleen betrekking schijnen te hebben op de duur van de herstellingswerken ; dat deze zienswijze gestaafd wordt door de brief dd. 22 oktober 1955 van de heer Diellewijn, expert van verweerder, waarin te lezen staat : « La durée » d'immobilisation de 12 jours prévue est elle aussi » largement suffisante pour effectuer la réparation et » chercher les pièces de remplacement » ;

Overwegende dat eiser voorhoudt, dat de wachttijd, alvorens de herstellingswerken konden beginnen, 30 dagen geduurd heeft omdat de expert van verweerder zich ongerechtigd niet akkoord verklaarde met de door eiser gevraagde schadevergoeding voor de herstellingswerken ; dat volgens eiser door deze doenwijze een expert-scheidsrechter moest aangesteld worden, die zijn vaststellingen eerst kon doen op 31 augustus 1955, wanneer de aanrijding gebeurd was op 27 juli 1955 ;

Overwegende dat, terwijl verweerder een absoluut ontoereikend aanbod deed, aanlegger zijnerzijds een vordering liet gelden, waarvan uit de latere briefwisseling blijkt dat ze schromelijk overdreven was ;

Overwegende dat de betwisting die tussen partijen opgerezen is niet in rechtstreeks orzakelijk verband staat met het ongeval, vermits ze afhangt van de wilsbeschikking van beide partijen ;

Dat er geen reden bestaat om af te wijken van de gewone stelregel, waarbij het slachtoffer van het ongeval gerechtigd is na drie dagen wachttijd te laten overgaan tot de herstellingen zelfs indien de tegenpartij nagelaten heeft de gebruikelijke vaststellingen te laten doen ;

Dat, indien partijen dan overeenkomen beroep te doen op een derde scheidsrechter, de tijd welke nodig is opdat deze zijn zending zou vervullen niet mag in aanmerking genomen worden tenzij er anders over zou overeengekomen zijn ;

Dat in de meeste dezer gevallen trouwens onmiddellijk tot herstelling kan overgegaan worden, vermits de derde scheidsrechter beschikt over de vaststellingen en gegevens van twee zijner collega's hetgeen hem moet toelaten met kennis van zaken zijn advies uit te brengen ;

Dat een tegenovergestelde oplossing soms tot het onaanneembaar gevolg zou brengen, dat de vergoeding voor genotsderving de herstellingskosten ver overtreft ;

Overwegende dat voor een gebruiksderving van een tractor met aanhangwagen van een nuttig laadvermogen van 7 ton een vergoeding van 400 fr. per dag dient toegekend ;

Overwegende dat de schade als volgt moet bepaald worden :

Herstellingskosten 11.445 fr. ; gebruiksderving : 3 dagen wachttijd + 12 dagen herstellingswerken = 15 dagen aan 400 fr. : 6.000 fr. ; Totaal 17.445 fr. ;

Overwegende dat het aanbod van verweerder ontoereikend is ;

.....

BURGERLIJKE RECHTBANK TE GENT

1 kamer - 5 juli 1956.

Voorzitter : M. Serck.
Rechters : M.M. Colle en Soetaert.
Advocaten : Mrs Willem en Hubené.

Burgerlijke rechtsvordering. — Beslag van tenuitvoerlegging op roerende goederen. — Bevoegdheden, verplichtingen en verantwoordelijkheid van de deurwaarder.

Een beslag van tenuitvoerlegging mag niet worden gelegd op goederen van een P.V.B.A. ter uitvoering van een vonnis tegen een persoon, die zaakvoerder is van de vennootschap. Dergelijk beslag, hoewel nietig, levert echter geen grond op tot schadevergoeding, indien het onverwijld wordt opgeheven en overigens geen schade wordt bewezen, vooral niet, wanneer bedoelde zaakvoerder getracht heeft de deurwaarder in dwaling te brengen omtrent het eigendomsrecht van de in beslag genomen goederen.

Beslag van tenuitvoerlegging mag worden gelegd op al de roerende goederen van de schuldenaar, hoe gering ook het bedrag van de voor tenuitvoerlegging vatbare vordering moge zijn.

Is slechts op een gedeelte van de goederen beslag gelegd, zo kunnen de overblijvende naderhand het voorwerp uitmaken van een aanvullend beslag, waarop artikel 611 Rv. van toepassing is. Daar het aanvullend beslag aldus geen nieuwe schuldeiser in de zaak brengt, is de door dit artikel voorgeschreven aanmaning aan de eerste beslag leggende schuldeiser overbodig.

De termijn van acht dagen, tussen de betekening van het beslag van tenuitvoerlegging en de veiling, zoals voorgeschreven door art. 613 Rv. in het belang van de schuldenaar, loopt van af de betekening van het eerste beslag en niet eerst van het aanvullend beslag.

De dagtekening van een deurwaardersexploot staat vast, zolang het bewijs van valsheid niet is geleverd.

De verplichting om een bewaker van de in beslag genomen goederen aan te stellen is vervallen door het K.B. van 30 maart 1936, waarbij de artikelen 596 en 598 Rv. zijn opgeheven. Sindsdien berust de

Bewaring van de in beslag genomen goederen uitsluitend bij de beslagene; deze goederen mogen door de schuldeiser of door de deurwaarder niet worden verplaatst, tenzij om naar de voor de veiling voorgeschreven plaats te worden gebracht.

Kan deze overbrenging niet op de dag der veiling geschieden, zo mogen de goederen daags vóór de veiling worden weggehaald en in een bergplaats worden ondergebracht.

Aldus handelend, sluit de deurwaarder binnen de perken van zijn last een vervoer- en bewaarnemingsovereenkomst en is slechts tegenover zijn lastgever — de beslagleggende partij — contractueel aansprakelijk.

Tegenover de beslagene (derde) is hij slechts op grond van een delikt of een quasi-delikt aansprakelijk.

Reeds het doen toekomen van een grosse van een vonnis aan de deurwaarder houdt de last in dit vonnis te betekenen en ten uitvoer te leggen, zo het voor tenuitvoerlegging vatbaar is, behoudens beperkende instructies, tenzij het gaat om lijfswang of onroerend beslag (artikel 556 Rv.).

De deurwaarder, die uit naam van de beslagleggende partij de goederen heeft doen vervoeren of in bewaring nemen, is noch bezitter noch houder van deze goederen en kan derhalve niet tot teruggave worden veroordeeld.

P.V.B.A. The Rasco Shoe t/De Tr.

Overwegende dat de eis strekt tot 1° onmiddellijke teruggave van de bij exploit van verweerders ambt d.d. 24 augustus 1954 in beslag genomen goederen en machines, 2° veroordeling van de verweerder om de bewaringskosten van deze goederen en machines te betalen, 3° veroordeling van de verweerder om aan de eiseres als schadevergoeding wegens het derven van deze goederen en machines en wegens beschadigingen en bedrijfsverlies te betalen: 900.000 fr., onverminderd gerechtelijke rente en gedingskosten;

Overwegende dat de verweerder tot de afwijzing van de eis concludeert en bij wederse toekenning vordert van 50.000 fr. als schadevergoeding wegens berokkende last, morele schade en schending van zijn faam als deurwaarder;

Overwegende dat de eiseres haar vordering grondt op de navolgende fouten die door de verweerder bij het in beslagnemen zouden zijn gepleegd: a) het in beslag nemen op 14 augustus 1954 van goederen, die aan de eiseres toebehoorden, tot uitvoering van een vonnis, dat niet tegen de eiseres, maar tegen een van haar zaakvoerders (thans enige zaakvoerder), Ernest De Cleene persoonlijk, was geveld; b) na het lichten van dit eerste beslag, het in beslag nemen van diezelfde goederen op 24 augustus nadien, tot uitvoering van een vonnis tegen de eiseres tot beloop van 54.540 fr. (onverminderd rente en kosten), dan wanneer tot uitvoering van hetzelfde vonnis reeds op 14 augustus voordien beslag was gelegd op zes goede naaimachines en de waarde van al deze goederen samen 1.000.000 fr. bedroeg; c) de nietigheid van laatstgenoemd beslag van 24 augustus, omdat in het exploit van beslag bepaald wordt, dat de veiling op 27 augustus nadien plaats zou hebben, dit is minder dan acht vrije dagen na het beslag, in strijd met artikelen 595 en 613 W.B.Rv.; d) de nietigheid van hetzelfde exploit wegens valsheid van de dagtekening; e) de nietigheid van hetzelfde beslag wegens niet aanstellen van een bewaker; f) het laten wegvoeren van niet in beslag genomen voorwerpen; g) gebrek aan voorzorg bij het wegnemen

en bergen van de in beslag genomen machines, en beschadiging ervan; h) weigering, na het lichten van het laatste beslag, de goederen terug te geven; i) het overschrijden bij al deze verrichtingen van de hem door de beslagleggende partij verleende opdracht;

ad a) Overwegende dat het beslag van 14 augustus 1954 ten verzoeken van Maria De Cleene ongetwijfeld ten onrechte werd gelegd op goederen toebehorende aan de eiseres, vermits het hier de uitvoering betrof van een vonnis uitgesproken tegen Ernest De Cleene (evenals Maria, zijn zuster, zaakvoerder van de eiseres); dat dit beslag echter reeds op 24 augustus nadien werd gelicht en de eiseres niet bewijst, dat ze ten gevolge van deze fout enigerlei schade heeft geleden;

Overwegende dat, zo het enige verwondering kan wekken, dat de verweerder op zekere machines beslag heeft gelegd alsof ze aan de eiseres toebehoorden en op andere alsof ze eigendom waren van Ernest De Cleene persoonlijk, deze laatste nochtans ten minste de grootste zoniet de enige oorzaak is geweest van deze verwarring, vermits hij de goederen van de p.v.b.a. naar zijn persoonlijke woning had overgebracht en klaarblijkelijk gepoogd heeft de verweerder aangaande het eigendomsrecht over deze goederen in dwaling te brengen door het overleggen van overeenkomsten, die betreffende deze goederen tussen hem en zekere Mevrouw Adam — zijn schoonmoeder die in hetzelfde huis woonde als hijzelf, — waren gesloten; dat hij trouwens op 17 augustus 1954 op firmapapier van de eiseres twee brieven aan de verweerder heeft geschreven, waarvan in de ene beweerd wordt dat de machines aan Mevrouw Adam, in de andere dat ze aan de eiseres toebehooren;

Overwegende dat de eiseres dan ook veeleer haar zaakvoerder dan de verweerder zou dienen aan te spreken, indien uit deze verwarring enige schade zou zijn voortgevloeid;

ad b) Overwegende dat al de goederen van de schuldenaar het pand uitmaken van elke schuldeiser, hoe klein zijn vordering ook weze (Verbr. 29 juni 1893, motieven, Pas. 1893.I.275) als ze maar zeker, effen en eikbaar is en de schuldeiser over een uitvoerbare titel beschikt; dat juist om die reden door artikel 622 W.B.Rv. wordt bepaald, dat de veiling zal ophouden, zodra de opbrengst toereikend is, en door artikelen 553 en 554 W.B.Rv. (K.B. van 30 maart 1936) het recht van cantonnement aan de schuldenaar wordt verleend (vgl. De Page, VI, nr 738);

Overwegende ten overvloede, dat het uit de stukken van de bundel blijkt, dat de eiseres nog schuldeisers had voor een gezamenlijk bedrag van 300.000 fr., terwijl de moeilijkheden tussen de toenmalige zaakvoerders en de eiseres juist hieruit voortkwamen, dat zij in nauwe schoenen stond; dat overigens uit niets kan worden afgeleid, dat de aangeslagen goederen wel de waarde hadden, die de eiseres er aan toeschrijft;

ad c) Overwegende dat de verweerder op 24 augustus 1954 ten verzoeken van Greenwood nog slechts beslag kon leggen op de voorwerpen, die niet reeds op 14 augustus in beslag waren genomen, en daarbij dan ook terecht artikel 611 W.B.Rv. heeft toegepast; dat, nu het oorspronkelijk beslag ten verzoeken van dezelfde schuldeiser, voor dezelfde schuldvordering en door dezelfde deurwaarder was gelegd, de bij voormeld artikel in het voordeel van de laatst gekomen schuldeiser voorgeschreven aanmaning om binnen acht dagen te verkopen zeker overbodig was en dezelfde verkoopdag, die overigens binnen acht dagen na dit aanvullend beslag viel, mocht worden behouden; dat de termijn van acht dagen, die door artikel 613 W.B.Rv. in het voordeel van de schuldenaar is voorgeschreven, op dat

ogenblik reeds was ingegaan sedert de betekening van het oorspronkelijk beslag van 14 Augustus voordien ;

Overwegende dat de veiling van de voorwerpen, die onder dit aanvullend beslag waren begrepen, geen plaats heeft gevonden, zodat het betekenen van dit aanvullend beslag met behoud van dezelfde datum voor de veiling de eiseres geen schade heeft berokkend ;

ad d) Overwegende dat de dagtekening van een deurwaardersexploot vaststaat, zolang niet het bewijs van valsheid is bijgebracht ;

Overwegende dat het gerechtelijk onderzoek, dat naar aanleiding van een klacht van de eiseres en van Ernest De Cleene werd ingesteld, geen enkele bevinding heeft opgeleverd, die aan de juistheid van de in het exploot van 24 augustus vermelde dagtekening zou kunnen doen twijfelen ; dat de eiseres zich evenmin voor deze rechtbank heeft ingeschreven wegens valsheid ;

ad e) Overwegende dat de verplichting om een bewaker over de in beslag genomen goederen aan te stellen door het Koninklijk Besluit van 30 maart 1936, dat artikelen 596 tot 598 W.B.Rv. afschafte, is opgeheven ;

ad f) Overwegende dat de eiseres noch in haar dagvaarding noch in haar conclusie de voorwerpen opsomt, die zonder regelmatig beslag zijn weggevoerd ; dat de voorwerpen, die in haar brief aan de verweerder d.d. 1 september 1954 worden opgesomd, onderdelen uitmaken van de aangeslagen machines ;

ad g) Overwegende dat de in beslag genomen goederen vóór het Koninklijk Besluit van 30 maart 1936 onder bewaking dienden te worden gesteld van een bezoldigd bewaker, voorgesteld door de beslagene, zoniet door de deurwaarder ; dat ze slechts van de plaats waar ze zich bevonden mochten worden weggevoerd, indien de bewaking anders niet mogelijk was (Garsonnet en Cézard-Bru, 3e uitg., IV, nr 133, blz. 296) ;

Overwegende dat het ambt van bewaker werd afgeschaft, omdat het praktisch slechts weinig voordelen bood, en de beste waarborg voor de schuldeiser in de strafwet ligt besloten (Pasin. 1936, 224) ;

Overwegende dat de bewaring van de aangeslagen goederen thans derhalve uitsluitend bij de beslagene berust, en deze goederen door de schuldeiser niet mogen worden verplaatst, tenzij om naar de voorgeschreven plaats voor de veiling te worden gebracht ;

Overwegende dat het in casu echter zeer aannemelijk voorkomt, dat de talrijke machines, die ten dele vooraf moesten worden gedemonteerd, niet op de dag van de veiling zelf konden worden weggenomen en vervoerd, zodat het wegvoeren ervan daagt vóór de veiling en het onderbrengen in bergplaatsen niet als een fout of een misbruik kan worden aangemerkt ;

Overwegende dat het losmaken, wegvoeren en bergen zelf niet het werk is geweest van de verweerder, maar van de personen, met wie hij daartoe binnen de perken van zijn mandaat een vervoer- en bewaarnemings-overeenkomst heeft gesloten ; dat de eiseres als derde de verweerder n'et op grond van een contractuele fout kan aanspreken (De Page, V, nr 410 c), doch slechts op grond van een quasi-delictuele of delictuele fout, waarvan ter zake echter niet blijkt — dit alles onverminderd de verantwoordelijkheid van de verweerder tegenover zijn lastgever ;

ad h) Overwegende dat de schade, voortspruitende uit de lange duur van de bewaargeving, het gevolg is van 1) de procedure, die door de eiseres tot nietigverklaring van het beslag in kortgeding werd ingeleid, en die niet ontvankelijk werd verklaard, 2) de twist en langdurige onderhandelingen tussen de beide zaakvoerders van de eiseres enerzijds, eiseres en Greenwood

anderzijds, 3) de weigering van de eiseres om de bewaringskosten te betalen, die hier toch ongetwijfeld deel uitmaken van de uitvoeringskosten, met het gevolg, dat de bewaarnemers het hun door artikel 1948 B.W. verleend retentierecht hebben uitgeoefend ; dat ten overvloede mag worden aangemerkt, dat de verweerder op 25 januari 1955 door de raadsman van zijn opdrachtgever werd ingelicht, dat volgens overeenkomst de bewaringskosten ten laste bleven van Ernest De Cleene ;

Overwegende dat een latere interpretatie van een overeenkomst tussen beslagene en schuldeiser, ook al zouden ze beiden daarover eensgezind zijn, niet tegen de verweerder kan worden ingeroepen ;

ad i) Overwegende dat reeds het overmaken van een grosse van een vonnis aan de deurwaarder last inhoudt dit vonnis te betekenen en, zo het uitvoerbaar is, uit te voeren, tenzij beperkende instructies worden gegeven, of tenzij het gaat om lijfswang of onroerend beslag (art. 556 W.B.Rv.) ;

Overwegende dat de verweerder ter zake uitdrukkelijke opdracht had gekregen om de hem overgemaakte vonnissen uit te voeren en tot de veiling over te gaan, niet alleen van de op 14 augustus, maar ook van de op 24 augustus in beslag genomen goederen ; dat de eiseres zo weinig heeft getwijfeld aan de opdracht van de verweerder, dat zij op 10 september en 19 oktober 1954, onder de handtekening van haar zaakvoerder Ernest De Cleene, klacht neerlegde tegen de zaakvoerder Maria De Cleene en haar echtgenoot, de beslagleggende partij, omdat ze door dit beslag de eiseres en Ernest De Cleene wilden ten gronde richten ;

Overwegende dat het naderhand bijleggen van de geschillen tussen schuldeiser en schuldenaar het mandaat, dat reeds is uitgevoerd, niet te niet doet ;

Overwegende dat uit niets blijkt, dat de verweerder zijn opdracht zou zijn te buiten gegaan ;

Overwegende dat, waar de verweerder noch bezitter noch houder is van de in beslag genomen voorwerpen, hij niet tot de teruggave daarvan kan worden veroordeeld ;

Overwegende dat niet blijkt, dat de aangevochten beslagnemingen door enige nietigheid van openbare orde zijn aangedaan ;

Overwegende dat uit al het vooraangaande blijkt, dat de eis niet zonder lichtzinnigheid is ingesteld, zoals overigens de klachten tegen de verweerder lichtvaardig zijn geuit, waarbij de goede trouw van de eiseres weliswaar niet ter sprake komt, vermits zij een rechtspersoon is, doch deze van haar zaakvoerder zeer problematisch wordt ;

Overwegende dat de schade, die de verweerder hierdoor in zijn rust en faam ondergaat, mag worden geraamd op het hierna bepaald bedrag ;

Overwegende dat de eiseres aansprakelijk is voor de fout van haar zaakvoerder, die hij in de uitoefening van zijn mandaat heeft gepleegd ;

Op deze gronden :

De Rechtbank,

Gelet op artt. 2, 37 en 41 der wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken ;

Alle andere conclusies van de hand wijzende,

Verklaart de eis ontvankelijk, wijst hem af als ongegrond ;

Veroordeelt de eiseres om aan de verweerder als schadevergoeding te betalen de som van 10.000 fr. vermeerdigd met de gerechtelijke rente ;

Veroordeelt hem tevens in de gedingkosten ;

Acht geen termen aanwezig om het onderhavig vonnis uitvoerbaar bij voorraad te verklaren.

KINDERRECHTER TE TONGEREN

7 januari 1957.

Rechter : M. Frère.

O.M. : M. Meeus.

Advocaten : Thoné, Sevens en Knapen.

Onrechtmatige daad. — Aansprakelijkheid van de ouders voor onrechtmatige daden van hun minderjarige kinderen. — Gemis aan opvoeding en bewaking vereist.

Op grond van artikel 1384, lid 2, B. W., zijn de ouders alleen dan aansprakelijk voor de onrechtmatige daad van hun minderjarige kinderen, wanneer een persoonlijke fout van de ouders aanwezig is, die een gemis aan opvoeding en bewaking oplevert.

Ouders, die een goede opvoeding aan hun kind hebben gegeven, zijn niet aansprakelijk voor de gevolgen van een normaal niet te voorzien daad van hun minderjarig kind.

Er is niet gemis aan bewaking vanwege de ouders, wanneer zij hun kinderen op een speelplein laten spelen.

O.M. t/S. e.a.

Beticht van :

A. *De eerste* : te Gerdingen, de 20 oktober 1955, vrijwillig met het oogmerk, om te doden met voorbedachte raad een doding gepleegd te hebben op de persoon van R. Gaston-Hubert ;

Minstens : aan R... Gaston Hubert, vrijwillig, doch zonder het oogmerk om te doden slagen en verwondingen te hebben toegebracht welke nochtans de dood veroorzaakt hebben met de omstandigheid dat hij die gewelddaden met voorbedachte raad heeft gepleegd ;

B. *De eerste en de tweede* : te Gerdingen of te Bree tussen 1 juli 1955 en 22 oktober 1955 op verscheidene reizen, als daders of mededaders om de misdaad uitgevoerd te hebben of om aan de uitvoering ervan rechtstreeks medegewerkt te hebben of om door welke daad ook tot de uitvoering zodanige hulp verleend te hebben, dat zonder hun bijstand de misdaad niet kon gepleegd worden, een aanranding der eerbaarheid met geweld of bedreigingen te hebben gepleegd op de persoon van R... Gaston-Hubert, kind dat, geboren zijnde op 15 juni 1940 de volle leeftijd van zestien jaar niet had bereikt ;

C. *De eerste en de tweede* : te Gerdingen of te Bree tussen 1 juli 1955 en 22 oktober 1955 op verscheidene reizen, als daders of mededaders om het wanbedrijf uitgevoerd te hebben of om door welke daad ook tot de uitvoering zodanige hulp verleend te hebben, dat zonder hun bijstand het wanbedrijf niet kon gepleegd worden, in het openbaar de zeden hebben geschonden door handelingen welke de eerbaarheid kwetsen ;

D. *De derde* : Burgerlijk en sol'dairlijk verantwoordelijk voor de eerste, zijn minderjarige zoon ;

E. *De vierde* : Burgerlijk en sol'dairlijk verantwoordelijk voor de tweede, zijn minderjarige zoon ;

Aangezien de feiten B en C ten laste van beide betichten gelegd door het onderzoek van de zaak bewezen zijn zoals omschreven in de inleidende dagvaarding ;

Aangezien het feit A opnieuw dient omschreven te worden ten laste van eerste betichte, als om, in dezelfde plaats- en tijdsomstandigheden aangehaald in de inleidende dagvaarding, vrijwillig doch zonder het oogmerk om te doden, slagen of verwondingen toegebracht

te hebben aan R... Gaston, welke nochtans de dood veroorzaakt hebben ;

Overwegende dat ter zitting van 7 januari 1957 de genaamden R. Joannes en H. Anna-Maria zich burgerlijke partij stelden sol'dair tegen S. Leon en S. Mathieu, deze laatste als burgerlijk verantwoordelijk, na het voordeel der kosteloze rechtspleging bekomen te hebben ;

Overwegende dat de eisen van de burgerlijke partijen ontvankelijk zijn en volledig gegrond voor zover zij gericht zijn tegen de minderjarige S. Leon ;

Overwegende dat zij ontvankelijk doch niet gegrond voorkomen voor zover zij tegen de vader S. Mathieu gericht zijn, op grond van artikel 1384 van het Burgerlijk Wetboek ;

Overwegende inderdaad dat, om deze verantwoordelijkheid te kunnen weerhouden een persoonlijke fout van de ouders, die een gemis aan opvoeding en bewaking daarstelt, dient weerhouden te worden ;

Overwegende dat, voor wat de opvoeding betreft, de vader S... bewezen heeft een goede opvoeding aan zijn kind gegeven te hebben en dus niet persoonlijk dient in te staan voor de gevolgen van een niet normaal te voorzien daad, van zijn minderjarige zoon ; (Burgerl. Rechth. Gent, 20 januari 1899, Pas. 1900, III : 64, Civ. Arlon, 23 juni 1949, Jur. Cour d'Appel de Liège, n° 15, p. 116 en Gent Kinderrechter in beroep, 13 dec. 1949, J. des Tribunaux 65e année, n° 3838) ;

Overwegende dat, voor wat de bewaking betreft, de bepaling van de beperking hiervan door het gezond verstand dient ingegeven (De Page, T. II, en Complément, T. II, 974 en 975) ;

Overwegende dat het « in casu » normaal was en zeker niet speciaal onvoorzichtig, noch voor de ouders van het kleine slachtoffer noch voor de ouders van de jeugdige dader, hun kinderen op een speelplein te laten spelen ;

Overwegende dat, afgezien van het gemis aan degelijke bewaking van het speelplein, dit terrein, gelegen tussen hei en bossen, meer bepaald voor de kinderen van de buurt, waartoe én dader én slachtoffer behoorden, de gewone omgeving van hun huis en hun speelplaats daarstelde ;

Om deze beweegredenen :

Statuerende op tegenspraak, na de deuren te hebben doen openen,

Verklaart beide betichten plichtig aan de feiten B en C zoals omschreven in de inleidende dagvaarding ;

Verklaart eerste betichte plichtig aan het feit A opnieuw omschreven ;

Dienvolgens : Vertrouwt de eerste toe aan het Instituut H. Familie, St-Janstraat 120, te Herentals ;

Stelt de tweede ter beschikking der Regering met opschorsing op voorwaarde regelmatig de lessen der Mijschool te volgen en zich daarenboven goed te gedragen ;

Verwijst hen elk sol'dairlijk met hun respectievelijke vader : *de eerste* : tot de geheelheid der kosten van het vooronderzoek voor wat hem betreft, *plus de helft der kosten van het rechtsgeding*.

de tweede : tot de overige helft der kosten van het rechtsgeding, plus de kosten van het vooronderzoek voor wat hem betreft.

Verklaart verbeurd de inbeslaggenomen knuppel, klederen en voetspoor (nrs 538/55, 558/55 en 112/56 der Griffie) ;

Uitspraak doende over de eisen der burgerlijke partijen :

Verklaart deze ontvankelijk doch slechts gegrond voor wat hunne respectieve eisen betreft voor zover zij gericht zijn tegen minderjarige S. Leon;

Veroordeelt minderjarige S. Leon te betalen aan de burgerlijke partijen nl.:

aan de burgerlijke partij R... Joannes de som van 100.815 fr. plus de vergoedende intresten vanaf de 20 oktober 1955, de gerechtelijke intresten en de kosten;

aan de burgerlijke partij Houben Anna-Maria, de som van 100.000 fr. plus de vergoedende intresten vanaf de 20 oktober 1955, de gerechtelijke intresten en de kosten;

Wijst hen af van het overige hunner eisen;

Beveelt de voorlopige tenuitvoerlegging van huidige beslissing.

CORRECTIONELE RECHTBANK TE VEURNE

2e kamer — 27 november 1953

Voorzitter: M. Van Acker.

O.M.: M. Colpaert.

Advocaten: Mrs Debra en Van de Castele.

Stedebouw.

De reglementering omtrent stedebouw slaat op alle bouwwerken, ongeacht hun constructiemateriaal en hun doeleinde.

Niet alleen werken van wederopbouw, maar alle werken gedurende de periode van wederopbouw zijn aan de wettelijke bepalingen omtrent urbanisatie onderworpen.

De gemeente, zonder wier toelating is gebouwd, heeft het recht de afbraak van het gebouw te vorderen.

O.M. en gemeente Oostduinkerke b.p.
t/Marannes.

Verdacht van: te Oostduinkerke, tijdens en sinds April/Mei 1953:

A. — Bij inbreuk op artikel 18 van de besluitwet van 2 december 1946, op het grondgebied omschreven door besluit van de Regent van 1 februari 1945, waarbij tot het opmaken van een algemeen of bijzonder plan van aanleg wordt besloten, te hebben gebouwd, zonder voorafgaande geschreven en uitdrukkelijke toelating van de minister van Openbare Werken of van zijn afgevaardigde;

B. — Bij inbreuk op artikel I van het Algemeen Reglement voor de bescherming van de arbeid dd. 11 februari 1946, gewijzigd bij Koninklijk Besluit van 10 november 1952, een varkensfokkerij of instelling voor het vetmesten van varkens op het platteland of in de agglomeraties geëxploiteerd met minstens tien dieren, te hebben opgericht, veranderd of verplaatst zonder vergunning vanwege de bestuursoverheid;

Met samenhang:

C. — Bij inbreuk op artikel 1 van het bouwreglement dd. 7 januari 1933 der gemeente Oostduinkerke, te hebben gebouwd zonder voorafgaande toelating van het College van Burgemeester en Schepenen, uitdrukkelijk en schriftelijk te geven.

Overwegende dat de overtreding sub litt. C samen-

hangend is met de wanbedrijven; dat de rechtbank dus bevoegd is om over de overtreding te oordelen;

Overwegende dat de burgerlijke partij bij besluiten van 9 oktober 1953, ontwikkeld door Meester M. Debra, de veroordeling vordert van verdachte in betaling van duizend frank ten titel van schadevergoeding en verder te horen zeggen voor recht dat betichte zal gehouden zijn, binnen de 14 dagen na uitspraak van onderhavig vonnis, de afbraakwerken voltooid te hebben van twee loodsen, plus waterbak in betonnen platen, die hij opgericht heeft in de weide ten oosten van de Artanlaan, te Oostduinkerke; te horen zeggen voor recht, dat, indien betichte in gebreke blijft deze afbraak binnen de gestelde termijn te voleindigen, de burgerlijke partij zal gemachtigd zijn van nu af aan zelf die afbraakwerken te ondernemen; dat het uit te spreken vonnis reeds als uitvoerbare titel zal gelden tegen betichte voor het verhaal van de kosten van die afbraak op louter vertoon der verrekningen; onverminderd de kosten der aanstelling- dit alles bij vonnis uitvoerbaar bij voorraad, ondanks alle verhaal en zonder borgstelling;

Gehoord het Openbaar Ministerie in zijn eis;

Gehoord Meester Vanden Castele, in zijne middelen en besluiten namens verdachte;

Overwegende dat verdachte beweert dat het uitbaten van een varkensfokkerij op het platteland niet onderworpen is aan de voorschriften van het Algemeen reglement tot bescherming van de arbeid;

Overwegende dat echter bij koninklijk besluit van 10 november 1952, bewust reglement werd gewijzigd; dat fokkerijen en instellingen tot het vetmesten van varkens, op het platteland en in de agglomeraties, met meer dan 10 dieren ingeschakeld werden in de als gevaarlijk, ongezond en hinderlijk geklasseerde inrichtingen, waarvan een voorafgaande toelating nodig is van de administratieve overheid;

Overwegende dat verdachte verklaart ongeveer 180 varkens in zijn fokkerij te houden en niet betwist daartoe de vereiste machtiging te missen;

Overwegende dat verdachte voor wat de verdenking sub litt. A en C betreft, voorhoudt, dat de schuilplaatsen in zijn weide opgericht, geen bouwwerk zijn, zoals bedoeld door de besluitwet van 2 december 1946 en door het gemeentereglement der gemeente Oostduinkerke; dat het hier enkel voorlopige schuilplaatsen betreft, zonder grondvesten en opgebouwd met hout en cementplaten; dat ze verder alleen bedoeld zijn voor de uitbating van een eigendom;

Overwegende echter dat de besluitwet van 2 dec. 1946 genomen werd in uitvoering van de wetten van 7 september 1939 en van 14 december 1944; dat art. 1 par. 11 van het Regentsbesluit van 24 januari 1945, dragende de samenschakeling van genoemde wetten, in zake bouwwerken, algemene machten aan de Koning heeft verleend;

dat niet alleen de werken van heropbouw, maar alle werken uit te voeren binnen de periode van wederopbouw hierin zijn vervat;

dat gezegd artikel 1 par. 11 uitdrukkelijk de Koning machtigt om, gedurende de periode van wederopbouw, alle schikkingen te nemen, opdat alle werken zouden worden uitgevoerd in overeenstemming met de hygiëne, de esthetiek en het goed beheer van het grondgebied;

Overwegende dat het derhalve onverschillig is, indien de werken werden uitgevoerd voor de heropbouw of voor de exploitatie van een eigendom;

dat, bij afwezigheid van een onderscheid in de Wet, het evenmin van belang is indien het gebouw werd opgetrokken met of zonder grondvesten, in hout, stenen of cement of ander materiaal;

dat overigens niet ernstig kan betwist worden dat het hier eigenlijke gebouwen betreft d.w.z. een verzameling van materiaal, in casu hout en cement, waaruit de onderscheiden delen, muren en daken, werden opgetrokken;

Overwegende dat de waterbak in beton bij de loodsen geplaatst, deel uitmaakt van het gebouwencomplex en als dusdanig eveneens onder toepassing van de Wet valt;

Overwegende dat het gemeentelijk reglement der gemeente Oostduinkerke, evenmin een onderscheid maakt, noch naar de aard van het gebouw, noch naar de plaats waar het wordt opgetrokken;

Overwegende dat overigens bedoeld gebouw van aard is om het esthetisch uitzicht der gemeente te schenden;

Overwegende dat derhalve de feiten ten genoegen van rechte zijn bewezen: dat de preventies voorzien sub litt. A en C enkel maar een feit uitmaken, zodat er maar een straf, de zwaarste, dient toegepast te worden;

Nopens de eis van de burgerlijke partij:

Overwegende dat de burgerlijke partij gerechtigd is de herstelling te vragen van de schade die ze heeft geleden;

Overwegende dat deze herstelling in natura moet geschieden, telkens wanneer het mogelijk is de zaken in hun vroegere staat te brengen;

dat dit in casu dient verwezenlijkt door de afbraak der gebouwen;

Overwegende dat de schade door de burgerlijke partij aldus vergoed is; dat ze geen bewijs inbrengt van verder nadeel; dat derhalve de vordering van 1.000 frank voor materiële schadeloosstelling als ongegrond dient verworpen.

.....

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE KORTRIJK

25 februari 1956

Voorzitter: M. Van Lerberghe
Referendaris: M. Vandekerckhove

Beding van niet-mededinging. — Vereiste voor geldigheid. — Verboden drijven van de zaak door de echtgenote van de verbonden partij. — Overdracht van de handelszaak: mede-overgang van de verbintenis van niet-mededinging. — Beding van niet-mededinging voor onbepaalde tijd.

Voor de geldigheid van een beding van niet-mededinging is voldoende dat één beperking is gemaakt, hetzij in de tijd, hetzij in de ruimte.

De uitoefening van een zaak door de echtgenote van de man, die zich tot niet-mededinging verbonden heeft, is een zijdelingse overtreding van deze verbintenis, en zelfs een rechtstreekse overtreding, daar de man zelf zijn vrouw uitdrukkelijk moet machtigen tot het drijven van dergelijke handel, zodat hij bewust in strijd handelt met de door hem aangegane verbintenis.

Bij verkoop van een handelszaak draagt de verkoper de eigendom daarvan over met al de essentiële elementen van de zaak, zodat de koper eigenaar wordt van de handelszaak en alle rechten

verkrijgt, die aan de handelszaak verbonden en niet door de verkoper voorbehouden zijn, o.m. het recht tot naleving van een beding van niet-mededinging door een derde jegens de handelszaak.

De handelszaak wordt als een « universitas juris » beschouwd en het recht op naleving van het beding van niet-mededinging door een bepaalde derde, gaat mede over met de handelszaak zelve, waaraan het verbonden is; het recht gaat m.a.w. met de zaak mede, niet met de persoon, daar het recht slechts voor de eigenaar van de handelszaak van belang is.

Artikel 1690 B. W. moet niet nagelaten worden, opdat de verkrijger van de handelszaak de nakoming van zijn verplichting van derde schuldenaar zal kunnen vorderen.

Het voor onbepaalde tijd aangegane beding van niet-mededinging werkt niet eeuwig; de rechter moet de duur vaststellen, rekening houdend met de vele concrete omstandigheden en naar gelang van de gevallen.

Moenaert en Lannoo t/Maes

Gezien de daging van 16 november 1955, waarbij eisers jegens verweerder vorderen het verbod om nog verder hetzij rechtstreeks hetzij zijdelings enige optiekhandel uit te baten in het rechterlijk arrondissement Kortrijk en betaling vorderen van 200 fr. schadevergoeding per dag vanaf het vonnis bij niet-naleving van het verbod: eerste eiser verder de betaling van 1 fr. schadevergoeding vordert en tweede eiser de betaling van 20.000 fr. schadevergoeding; kosten van het geding ten laste van verweerder;

Overwegende dat verweerder Maes op 16 juli 1943 jegens eiser Moenaert dezes handelsfonds van juwelier-uurwerkmaker met artikelen, inrichting en meubilering, klandizie en handelsregister kocht voor 338.000 fr.;

dat Moenaert zich het beroep van optiker voorbehield en zich jegens Maes verbond geen gelijkaardige handel of beroep uit te baten, te steunen of te begunstigen, hetzij rechtstreeks, hetzij zijdelings, in gans het gerechtelijk arrondissement;

dat Maes van zijn kant dezelfde verbintenis jegens Moenaerts aanging wat betreft de handel of het beroep van optiker;

Overwegende dat in deze akte van overdracht geen tijdsduur voor deze verbintenis werd bepaald, wel een beperking in de ruimte;

Overwegende dat, volgens Moenaert, Maes deze verbintenis heeft nageleefd tot juli-augustus 1955, datum waarop hij een optiekhandel naast zijn juwelierszaak is begonnen, in tegenstrijd met de opgenomen verplichting;

Overwegende dat Moenaert op 1 augustus 1955 zijn voorbehouden optiekzaak en handelsfonds heeft verkocht aan de tweede eiser Lannoo;

dat beide eisers thans jegens verweerder Maes de naleving van zijn opgenomen verbintenis dd. 16 juli 1943 vorderen;

Overwegende dat verweerder volgende weren voorhoudt:

1. Ik heb slechts met Moenaert gecontracteerd, ken Lannoo niet, heb geen betekening ontvangen der cessie van inschuld van Moenaert aan Lannoo, zodat Lannoo jegens mij geen recht bezit;

2. Jegens Moenaert roep ik de nietigheid in van het geding van niet-mededinging, omdat dit beding niet beperkt is in de tijd;

3. Niet ik baat een optiekzaak uit, maar mijn vrouw, die door mij tot handeldrijven werd gemachtigd;

4. Moenaert heeft zijn recht jegens mij afgestaan aan

Lannoo op 1 Augustus 1955, dus bezit hij ook sindsdien geen vordering meer tegen mij;

Lannoo heeft mij de cessie van inschuld niet betekend, zodat ik hem niet ken en hij ook jegens mij niets kan vorderen;

I.

Overwegende dat, zo de verbintenis wegens onbeperkte in de tijd nietig is, de gehele rechtsvordering van beide eisers vervalt, zodat de Rechtbank dit punt eerst onderzoekt;

Overwegende dat bij een uitdrukkelijk beding van niet-mededinging de overwegende mening van de rechtsleer en de rechtspraak de stelling huldigt dat de beperking niet én in de tijd én in de ruimte moet bestaan, maar dat één beperking voldoende is;

Overwegende dat de nietigheid van een beding van niet-mededinging tussen vrije personen slechts bestaan kan op grond van een inbreuk op de openbare orde, hierin bestaande dat niemand onbeperkt in de duur en in de ruimte verhinderd kan worden gebruik te maken van een onvervreemdbaar recht van de mens nl. de vrijheid van handel of beroep;

Overwegende dat men niet inziet hoe dit onvervreemdbaar recht gekrenkt is wanneer een beperking, hetzij in de tijd, hetzij in de ruimte voorhanden is;

dat hier ter zake Maes altijd d.i. levenslang en overall gerechtigd is een optiekzaak uit te baten buiten het rechterlijk arrondissement Kortrijk, zodat zijn onvervreemdbare vrijheid te dien overstaan niet gekrenkt is;

Overwegende dat deze stelling in de rechtsleer en de rechtspraak overheerst (Fredericq, T. II nr 116; Hof Gent, 19 maart 1927, J.C.F. 1927, 221; Hof Lyon, 20 okt. 1900, Pas. 1901, IV, 144; R.P.D.B. V° Concurrence illicite, nr 83 en nr 91; R.P.D.B. V° Fonds de Commerce, nr 73; Hrb. Brussel, 15 okt. 1941, Pas. 1942, III 63)

dat deze verbintenis van Maes dienvolgens niet strijdt met de openbare orde en wel geldig is;

II.

Overwegende dat Maes zich verbond om noch rechtstreeks noch zijdelings enige optiekzaak uit te baten;

dat de uitbating door zijn vrouw in elk geval een zijdelingse aantasting is van zijn verplichting en ter zake een rechtstreekse aantasting, vermits Maes zelf zijn vrouw uitdrukkelijk moet machtigen tot het drijven van dergelijke handel, zodat hij bewust zijn opgenomen verbintenis overtreedt (Hrb. Gent, 25 mei 1907, Pas. 1908, III, 15 met noot 2);

III.

Overwegende dat de stelling : « res inter alios acta... » slechts geldt voor de inhoud van een overeenkomst tussen derden gesloten niet voor het feit of het bestaan van een dergelijke overeenkomst;

Overwegende dat verweerder het feit van Moenaerts' overdracht van zijn optiekzaak aan Lannoo niet kan ontkennen, zodat hij met het bestaan van deze overeenkomst moet rekening houden;

Overwegende dat Lannoo, aldus eigenaar geworden van Moenaerts' handelsfonds, een zakelijk recht heeft verworven; dat het zakelijk recht bij definitie tegenstelbaar is jegens elke derde, ook jegens Maes, welke derde zich van elke aantasting van des eigenaars rechten moet onthouden;

Overwegende dat Lannoo zich hier jegens Maes niet op de loutere eigendom van het handelsfonds beroept,

vermits de universele passieve verplichting van elke derde ten slotte niet gelijk staat met de persoonlijke positieve onthoudingsverplichting van Maes, opgenomen tegenover Moenaert om jegens deze geen optiekzaak te openen;

dat Lannoo beroep doet op een persoonlijk recht dat Moenaert jegens Maes bezit en dat hem overgedragen werd met het handelsfonds; dat normaal en in het gemeen recht de overdracht van dit persoonlijk recht een cessie van inschuld is, dewelke overeenkomstig art. 1690 B.W. eerst jegens de schuldenaar Maes moet worden betekend, vooraleer zij hem kan tegengesteld worden en dergelijke betekening ter zake niet voorhanden is;

dat Maes betoogt Lannoo niet te kennen en geen kennis te hebben van de overdracht aan Lannoo van Moenaerts' persoonlijk recht op niet-mededinging, zodat uit dien hoofde de vordering van Lannoo onontvankelijk en ongegrond is;

Overwegende echter dat, zo Lannoo de aktie uit dit persoonlijk recht van Moenaert niet kan instellen, Moenaert ze evenmin kan instellen jegens Maes, daar Moenaert zelf betoogt geen schuldenaar van Maes te zijn gebleven;

dat aldus niemand de eis zou kunnen inspannen, wat onaantvaardbaar is;

Maar overwegende dat bij verkoop van een handelsfonds de verkoper de eigendom er van overdraagt met alle de essentiële elementen van het fonds, zodat de koper eigenaar wordt van de handelszaak en dienvolgens medeverworven heeft alle rechten aan het fonds verbonden en niet door de verkoper voorbehouden, o.m. het recht tot naleving der niet-mededinging van een derde jegens het fonds;

dat de handelszaak als een universitas juris wordt aangezien en het recht tot naleving van de niet-mededinging van een bepaalde derde mede overgaat met het fonds zelve waaraan het verbonden is, m.a.w. het recht gaat met de zaak mede, niet met de persoon, vermits het recht slechts voor de bezitter van de zaak belang heeft;

dat aldus in hoofde van de verkrijger van het fonds de uitzonderlijke « rechtstreekse vordering » ontstaat, waarvan De Page T. II, nr 718, 2° gewaagt;

dat art. 1690 B.W. niet moet nagekomen worden opdat de verwerver de naleving van het recht jegens de derde schuldenaar kan eisen;

Overwegende dat dit een der uitzonderlijke gevallen is, waar de innerlijke gevolgen van een overeenkomst op rechthebbenden ten bijzondere titel overgaan, met de overgedragen zaak (uitzondering op art. 1165 B.W., zie De Page, T. I. nr 121bis, 2e lid en Planiol-Ripert, T. VI, nr. 331);

Overwegende dat de gewone rechtspraak (Hof Gent, 12 juli 1899, J.C.F. 1900, blz. 377; Hof Lyon 20 okt. 1900, Pas. 1901, IV, 144; Hrb. Brussel, 2 nov. 1905, J.C.B. 1906, 45) of rechtsleer (P.B. V° Garantie, nr 118 en vlg., nr 556 en vlg.) ter zake niet toepasselijk is, vermits zij handelt over de rechtstreekse vordering tot vrijwaring van een latere koper jegens de oorspronkelijke verkoper — omisso medio — (De Page, T. II, nr 718 nr 3 met noot 4);

dat Maes hier niets verkocht heeft en dus geen vrijwaringsverplichting met de zaak overgaande, jegens de opeenvolgende kopers bezit;

Overwegende dat de eis van Moenaert dus ongegrond is en de eis van Lannoo ontvankelijk, maar dat de gegrondheid ervan hierna moet onderzocht worden;

IV.

Overwegende dat thans de vraag rijst : Is Maes in

1955 nog gehouden de in 1943, weze 12 jaar vroeger, opgenomen verbintenis van niet-mededinging betreffende de optiekzaak van Moenaert na te leven jegens Lannoo?

Overwegende dat de onbeperktheid in de tijd niet moet opgevat worden als « eeuwig » (levenslang voor de contractant en eeuwig voor zijn erfgenamen) maar als « naar de duur niet bepaald » zodat de rechtbank dan de duur moet vaststellen;

dat de duur afhankelijk is van vele concrete omstandigheden en naargelang de gevallen varieert;

dat hier de duur van 12 jaar voldoende lang is geweest;

dat de overwegende rechtspraak de bedoeling van partijen aldus ziet: Moenaert wil klandizie der optiekzaak behouden en uitbreiden en wil dat Maes deze klandizie niet naar zich toehaalt; wenu gedurende 12 jaar heeft Maes deze verbintenis nageleefd, zodat de klandizie van Moenaert vast gebleven is en haar normale uitbreiding heeft genomen, met het gevolg, dat Maes na 12 jaar zijn vrijheid jegens Moenaert herneemt, de ratio van de overeenkomst hebbende haar uitwerking en gevolg gehad; (Hof Gent, 22 maart 1952, R.W. 1953-54, 714 met verwijzingen; R.P.D.B. V° Fonds de Commerce, nr 83);

Overwegende dat de vordering van Lannoo dienvolgens ongegrond is, vermits het recht van Moenaert op niet-mededinging van Maes reeds opgelost was ten tijde (1 Augustus 1955) van de overdracht door Maes aan Lannoo zijner optiekzaak;

Om deze redenen:

de Rechtbank, alle andere besluiten afwijzend, verklaart de vordering van ieder der eisers ongegrond en veroordeelt ze beiden tot alle kosten van het geding;

Verklaart het vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niet-teenstaande elke voorziening en zonder borgstelling.

VREDEGERECHT TE PEER

8 mei 1956.

Rechter: M. Roelandts.

Advocaten: Mrs Maris en Van Coppenolle.

Huur en verhuur. — Opzegging. — In gebreke zijn uit kracht van de verbintenis. — Stilzwijgende wederhuring. — Niet-afgifte van de sleutels.

Opzegging van de huur door de huurder onder toevoeging « op genoemde datum zal het huis tot Uw vrije beschikking staan ». Deze laatste zinsnede betekent in rechte, dat de huurder van zelf in gebreke zal zijn uit kracht van de verbintenis, indien hij op de bepaalde dag het huis niet ter vrije beschikking van de verhuurder stelt, zodat geen aanmaning nodig is en de vervalldag van de verbintenis de huurder in gebreke stelt volgens het adagium « dies interpellat pro homine ».

Zulks doet zich voor, wanneer bij een verbintenis om iets te doen de schuldenaar een daad heeft verricht, die rechtstreeks in strijd is met die verbintenis; in zulk geval heeft de schuldenaar zich zelf in gebreke gesteld.

De stilzwijgende wederinhuring is slechts een toepassing van de algemene regelen van de stilzwijgende totstandkoming van overeenkomsten, luidens dewelke

het stilzwijgen slechts als overeenstemming geldt, indien het zo omstandig is, dat het niet vatbaar is voor een andere verklaring, m.a.w. moeten andere omstandigheden dan stilzwijgen of stilzitten deze gevolgtrekking uit het stilzwijgen toelaten.

Bij een stilzwijgende wederinhuring spreekt het van zelf, dat de huurder op onbetwistbare wijze als huurder in het bezit moet blijven van het gehuurde goed.

In de verplichting het huis « ter vrije beschikking van de verhuurder te stellen » is niet begrepen de verplichting tot afgifte van de sleutels. Het alleenstaand feit een sleutel af te geven heeft in strikte zin geen rechtgevolgen bij huurovereenkomsten, alhoewel zulks steeds een hulpmiddel is om alle dubbelzinnigheid omtrent het begin of het einde van de huur uit te sluiten.

Houben t/ N.V. Brouwerij Van Alken.

Overwegende dat de vordering van eiser er toe strekt verweerster te horen veroordelen tot het betalen ener som van 6.750 frank wegens achterstallige huur, vervallen op 15 februari 1956, en in zeer ondergeschikte orde verweerster te veroordelen tot het betalen ener vergoeding, gelijk aan 6 maanden huur of 13.500 frank;

Overwegende dat verweerster ontkent achterstallige huur verschuldigd te zijn daar zij bij aangetekend schrijven dd. 4 juli 1955 opzeg deed tegen 15 februari 1956 van de huur van het kwestieuze handelshuis (herberg), gelegen te Houthalen, Grote Baan, en zelfs aan de opzeg toevoegde « op genoemde datum zal het huis tot uw (eiser) vrije beschikking zijn »;

Dat deze laatste zinsnede in rechte betekent, dat de verweerster van zelf in gebreke zal zijn uit kracht der verbintenis, ind'en zij op 15 februari 1956 betwist huis niet ter vrije beschikking van eiser zal stellen, zodat er dan geen aanmaning nodig is en de vervalldag der verbintenis de verweerster in gebreke stelt, volgens het adagium « Dies interpellat pro homine »; dat zulks zich voordoet wanneer in zake verbintenis om iets te doen, de schuldenaar een daad heeft gesteld die rechtstreeks in strijd is met die verbintenis; in zulk geval heeft de schuldenaar zich zelf in gebreke gesteld, zodat er geen aanmaning meer nodig is (Kluyskens, « De Verbintenissen » n° 71, blz. 141);

Overwegende verder dat bovengenoemde opzeg geldig is en niet betwist wordt; dat eiser echter aanvoert dat bij gebreke van afgifte der sleutels, zoals in casu, het betwiste handelshuis in het bezit gebleven is van verweerster, zodat er stilzwijgend een nieuwe huurovereenkomst zou tot stand gekomen zijn;

Overwegende dat de stilzwijgende wederinhuring bij schriftelijke huur wordt aangenomen, wanneer de huurder na het verlopen van de bepaalde tijd in het bezit van de verhuurde zaak is gebleven en gelaten; de wet veronderstelt in dat geval dat de huur door wederzijdse toestemming van de partijen voor onbepaalde tijd vernieuwd werd (Kluyskens: « De Contractanten », n° 236, blz. 285);

Overwegende dat de stilzwijgende wederinhuring slechts een toepassing is van de algemene regelen van de stilzwijgende vorming der overeenkomsten, luidens dewelke het stilzwijgen slechts als overeenstemming geldt indien het zo omstandig is dat het niet vatbaar is voor een andere verklaring, m.a.w. moeten andere omstandigheden dan stilzwijgen of stilzitten deze gevolgtrekking uit het stilzwijgen toelaten;

Overwegende dat bij een stilzwijgende wederinhuring, het van zelf spreekt dat de huurder op onbetwistbare wijze als huurder in het bezit moet blijven van het

gehuurde goed (Reyntens en Van Reepinghen, n° 153);

Dat bovendien «le consentement tacite des parties s'induit de la continuation de la jouissance à titre de preneur; la détermination du caractère de cette jouissance, ainsi que la durée nécessaire pour qu'il y ait tacite reconduction, est laissée à l'appréciation du tribunal (Arntz, T. IV, n° 1167; Thiry, Tt IV, n° 46);

Overwegende dat verweerster beweert dat het huis en eveneens de sleutel, op 15 februari 1956 ter beschikking was van eiser, dat deze echter nooit de sleutel heeft gevraagd en dat het afgeven van de sleutel trouwens maar een bijkomende daad uitmaakt; dat eiser integendel aanvoert, dat verweerster het bezit van het goed gehouden heeft door het feit dat zij de sleutels niet afgegeven heeft; dat eiser echter niet ontkent dat het huis op 15 februari 1956 zou vrij geweest zijn;

Overwegende dat uit dit alles mag afgeleid worden dat betwist handelshuis op 15 februari 1956 ter vrije beschikking van eiser was;

Dat verweerster immers zich alleen verplicht heeft het huis «ter vrije beschikking» van de eiser te stellen op voornoemde datum; dat in die verplichting geen sprake was van «afgifte der sleutels»; dat het alleenstaand feit van een sleutel af te geven in strikte zin geen juridische gevolgen heeft in huurovereenkomsten, alhoewel zulks steeds een hulpmiddel is om alle dubbelzinnigheid nopens het begin of einde van de huur uit te sluiten;

Dat het anderzijds aan de rechtbank toekomt na te gaan of de aard en de duur van het genot, een stilzwijgende wederinhuring kunnen uitmaken; dat het bezit der sleutels in casu, tot het bereiken van dat doel, als onvoldoende gebleken is en er bovendien geen wederzijdse toestemming van de partijen bestaat om de stilzwijgende wederinhuring mogelijk te maken;

Overwegende eindelijk dat er ook geen sprake kan zijn van de toekenning der gevraagde schadevergoeding, vermits «en droit commun et en matière contractuelle, il est de principe que la mise en demeure est toujours nécessaire, sauf au cas où l'exécution se révèle d'ores et déjà matériellement impossible; dès qu'il subsiste une possibilité d'exécution, la mise en demeure s'impose» (De Page, T. III, n° 73);

Dat in casu de afgifte van de sleutel «materieel» nog mogelijk was, dat eiser dienvolgens verweerster had dienen in gebreke te stellen om de afgifte van de sleutel te vorderen, dat zulks echter niet gedaan werd; dat bovendien in de verplichting welke verweerster zich zelf oplegde bij de opzeg van het huis geen datum werd voorzien voor het afgeven van de sleutel, maar enkel een datum werd vastgesteld tegen dewelke het huis ter beschikking zou zijn van aanlegger; dat derhalve de vervalldag der verbintenis de verweerster niet automatisch in gebreke stelt voor wat de afgifte der sleutels aangaat; zodat de aanmaning voor dat punt noodzakelijk bleef;

Overwegende verder, dat het niet bewezen is dat «het enkel feit de sleutel niet af te geven» een rechtstreeks verband zou gehad hebben met het feit dat eiser de huur heeft moeten derven sedert 15 februari 11.; dat dienvolgens uit dien hoofde geen schadevergoeding dient toegekend te worden;

Om deze redenen :

Wij, Vrederechter, rechtdoende op tegenspraak in eersten aanleg;

Verklaren de eis ongegrond, wijzen hem af;

Veroordelen eiser tot de kosten.

BIBLIOGRAPHIE

Nederland

- Bemmelen J. M., van.* — Strafvordering. Leerboek van het Nederlandse strafprocesrecht. — 6e dr. 's Gravenhage, Martinus Nijhoff.
- Dam P.J.* — Schets der beginselen van het privaatrecht. — 7e dr. — Alphen aan Rijn, N. Samson.
- Elbers C.H.* — Reservering in het particuliere bedrijfsleven en bij overheidsbedrijven. — Leiden, H. E. Stenfort Kroese.
- Haccou J. F.* — Handel en marktwezen in goederen. — Leiden, H. E. Stenfort Kroese.
- Kuipers F., G.A. Kieft en D. de Baan.* — Belastingrechtspraak. — Nijmegen, Taylor.
- Minkenhof A.* — De Nederlandse strafvordering. Haarlem, H.D. Tjeenk Willink & Zoon.
- Nolen W.* — Handleiding voor arbiters. 3e dr. Zwolle, W.E.J. Tjeenk Willink.
- Nouwens A.C.J.* — Beschouwingen over de afwenteling van belastingen. Leiden, H.E. Stenfort Kroese.
- Pitlo A.* — Het verbintenissenrecht naar het Nederlands burgerlijk wetboek. 5e dr. Haarlem, H.D. Tjeenk Willink & Zoon.
- Publiekrechtelijke*, De Bedrijfsorganisatie in Nederland. — 's Gravenhage, Martinus Nijhoff.
- Schreuder W.H.* — Handboek voor de politie. — Leiden, A.W. Sijthoff.
- Tervooren E.P.M.* — Statenopvolging en de financiële verplichtingen van Indonesië. — 's Gravenhage, Martinus Nijhoff.
- Weebers A.J.M.* — Contrôle op internationale kartels over de volkenrechtelijke grenzen van nationale en internationale kartelcontrôle. — Zwolle, W. E. J. Tjeenk Willink.
- Wiersma D.* — Alcohol en criminaliteit. — Haarlem, H.D. Tjeenk Willink & Zoon.
- Zegel, Kasse*, De advocaat in zakformaat. Een vraagbaak voor iedereen. — 's Gravenhage, G.B. van Goor Zonen.

Engeland

- Abramovitz M. & V.F. Eliasberg.* — The Growth of Public Employment in Great Britain. — Princeton U. P.
- Alexander M.E.* — Jail Administration. — Blackwell Sci.
- Allen W.K.A.* — The Justices Acts of Queensland, 1886-1949. — Australia: Sweet & M.
- Butts G.M.* — Modern County Court Procedure: Suppt. Solicitor's Law.
- Cheshire G.C.* — Private International Law. — Oxf. U.P.
- Clarke J.J.* — Outlines of Local Government of the United Kingdom. — Pitman.
- Elkin W.A.* — The English Penal System. — Penguin
- Gurr T. & H.H. Cox.* — Famous Australisian Crimes. — Muller.
- Hall C.G. & E.A. Kellaway.* — Servitudes in South Africa. — S.A.: Sweet & M.
- Jennings, Sir W.* — Constitutional Problems in Pakistan. — Camb. U.P.
- Jennings, Sir W.* — Law of Food and Drugs. — Knight.
- Keeton G. W.* — The Law of Trusts. — Pitman.
- Magruder F.A.* — American Government. — Allyn & Bacon, 1956; Bailey Bros.
- Merkeley D.K.* — The Investigation of Death. — Blackwell Sci.
- Palmer F.B.* — Company Law. — N.Z.: Sweet & M.

- Pollock E.* — County Court Notebook. — Solicitors' Law.
Sutherland A.E. — Government Under Law: Conference. — Harvard U.P.
Walton R. — An Introduction to the Law of Sales of Land for Auctioneers, etc. — Estates Gazette.

Zwitserland

- Friedrich R.* — Der Rechtsfall des Fahrzeuglenkers. — Winterthur, Vogel, 1957.
Hindermann W.E. — Leitfaden für den Abschluss von Verträgen. — 3.Aufl. Zürich, Verlag Organisator, 1957.
Jahrbuch der eidgenössischen Räte. Gerichte und Gesandten. 1957. — Bern, Verbandsdruckerei.
Schweizerischer Juristenverein. Protokoll der 90. Jahresversammlung in Crans. — Basel, Helbing & Lichtenhahn, 1956.
Noser H.B. — Pfarrei und Kirchgemeinde. — Freiburg/Schweiz, Universitätsverlag, 1957.
Steuerbelastung in der Schweiz. 1956. — Bern, Eidg. Staist. Amt.
Übersicht der Literatur über schweizerisches Recht 1955. — Basel, Helbing & Lichtenhahn 1957.

Oostenrijk

- Friedberg E.* — Quinque compilationes antiquae nec non collectio canonum Lipsiensis. — Graz: Akad. Druck-u. Verlagsanst. 1956.
Maassen F. — Geschichte der Quellen und der Literatur des Canonischen Rechts im Abendlande. — Graz: Akad. Druck-u. Verlagsanst. 1956.
Schulte J.Fr. v. — Die Geschichte der Quellen und Literatur des canonischen Rechts von Gratian bis auf die Gegenwart. — Graz: Akad. Druck-u. Verlagsanst. 1956.
Seckel E. — Distinctiones Glossatorum. — Graz: Akad. Druck u. Verlagsanst. 1956.
Schöbel I. — Das Humanitätsprinzip im völkerrechtlichen Kriegerrecht und sein Niederschlag in Hugonis Grotii « De jure belli ac pacis ». — Innsbruck 1954.

Duitsland

- Bürmann H.* — Der Bestandsnachweis. — Stuttgart, Boorberg 1957.
Denecke J. — Arbeitszeitordnung. — München, Beck 1957.
Denecke J. — Ladenschlussgesetz. — München, Beck 1957.
Friedenau Th. — Rechtsstaat in zweierlei Sicht. Berlin, Verl. f. Internat. Kulturaustausch 1956.
Fröhler L. — Die Staatsaufsicht über die Handwerkskammern. München, Beck 1957.
Hausen H. von, u. H. Lindemann. — Musterungsverordnung. — München, Kommunalschriften-Verl. 1957.
Hausen H. von, u. H. Lindemann. — Wehrpflichtgesetz mit Erfassungsvorschriften. — München, Kommunalschriften-Verl. 1956.
Hirsch E. — Das neue Urheberrechtsgesetz der Türkei. — Baden-Baden, Verl. f. angewandte Wissensch. 1957.
Lemmel H. — Zur Kritik des Rechts. — Göttingen: Göttinger Verl. Anst. 1957.
Lent F. — Zivilprozessrecht. — München, Beck 1957.
Lechner H. — Bundesverfassungsgerichtsgesetz. — München, Beck 1957.
Meyer A. — Internationale Luftfahrtabkommen. Bd. 3. Köln, Heymann 1957.

- Nipperdey H.* — Arbeitsrecht. — München, Beck 1957.
Otto F. — Die Satzung der Versorgungsanstalt der Deutschen Bundespost. — Hamburg, v. Decker 1956.
Püllmann E. u. W. Sawusch. — Das Bundesversorgungsgesetz vom 20 Dezember 1950 in der Fassung des 5. Gesetzes zur Änderung und Ergänzung vom 6. Juni 1956. — Essen: Haarfeld 1957.
Reusch H. — Gefahren für Wohlstand und Freiheit. Schwann 1957.
 Köln: Dt. Industrieverl. - Gesellschaft 1957.
 Göttingen: Schwartz 1957.
Wiefels J. — Bürgerliches Recht. — Düsseldorf: Wefels H. — Das neue Bild des Strafrechtssystems. — Wiefels J. u. O. Wöhrmann. — Landwirtschaftsrecht. — Düsseldorf, Schwann.

BALIELEVEN

VERBOND DER BELGISCHE ADVOCATEN

Interbalie Pleitwedstrijd

Op zaterdag 25 mei had op het Justitiepaleis te Brussel de interbalie pleitwedstrijd plaats, ingericht door het Verbond der Belgische advocaten. Om 10 u. opende de Heer Voorzitter R. Van Roye de zitting. Hij hield er aan heel in het bijzonder de Heer Stafhouder Victor van Antwerpen en de Heer Stafhouder Fincœur van Luik te bedanken voor de toewijding met dewelke zij voor de tweede maal aanvaard hadden respectievelijk de nederlandse en de franse pleit oefeningen voor te zitten.

Mr De Schepper van de balie van Gent was de overwinnaar van de wedstrijd waaraan de kandidaten der balies van Brussel, Gent, Antwerpen, Brugge, Hasselt, Kortrijk, Mechelen en Turnhout hadden deelgenomen.

Voor de franse wedstrijd hadden de jonge balies van Brussel, Luik, Namen, Charleroi, Hoei, Doornik en Antwerpen, kandidaten afgevaardigd; Mr Dupont van de balie van Charleroi won de prijs.

Op de algemene vergadering van het Verbond welke op 22 juni e.k. te Leuven gehouden zal worden, zal de prijs van 7.500 fr. aan de laureaten uitgereikt worden.

VLAAMSE CONFERENTIE BIJ DE BALIE TE ANTWERPEN

Op 24 mei 1957 had Voorzitter Bruno Wuyts het genoegen Mter J.A.W. Burger, oud-minister van Justitie van Nederland en lid van de 2de kamer van de Staten Generaal, te verwelkomen in de Assisenzaal van het Gerechtsgebouw te Antwerpen.

De voorzitter van de Vlaamse Conferentie wees op de enorme verdiensten die Mter Burger heeft als staatsman en actieve bezieler van de Benelux gedachte.

Voor al het zeer groot politiek inzicht van de spreker werd door Mter Wuyts geloofd.

Toen Mter Burger het woord nam viel onmiddellijk zijn welsprekendheid op. In een klare en duidelijke taal belichtte spreker enkele voornamelijk vraagstukken die in Beneluxverband opgelost werden of op een oplossing wachten.

Na even de opvallende kulturele ontwikkeling van Antwerpen aangestipt te hebben, kwam Mter Burger onmiddellijk tot de kern van het door hem behandelde

onderwerp, dat er vooral in bestond aan te duiden welk het enorm belang is van de economische samenwerking van de Beneluxlanden.

De enkele cijfers die door spreker geciteerd werden, stemmen inderdaad tot nadenken.

Gezamenlijk vertegenwoordigen de Beneluxlanden een macht die een zeer ruim prestige geniet in de wereldeconomie en die zelfs haar wil in vele gevallen kan opdringen.

Mter Burger kwam dan ook met aandrang op voor het behouden en verstevigen van deze economische band, die niets dan voordelen biedt.

De partners moeten daarvoor vooral zien naar hetgeen hen verenigt om te vergeten dat wat hen scheidt.

Ook het veel besproken Deltaplan werd door Mter Burger even aangeroerd. Volgens zijn betoog is dit plan voor Nederland onontbeerlijk. Als voornaamste argument haalde hij hiertoe aan dat dit Deltaplan de enige oplossing is om de angstwekkende verzilting van de Nederlandse bodem tegen te gaan.

Dat spreker optimistisch is werd aangetoond door zijn hoop dat Benelux wellicht zal leiden tot een beter begrip voor een Europese samenwerking.

De voordracht van Mter Burger werd door al de aanwezigen op een lang en hartelijk applaus onthaald.

K.

MEDEDELINGEN

VIERING VAN HET EERSTE LUSTRUM DER «ALGEMENE PRACTISCHE RECHTSVERZAMELING»

Op zaterdag 25 mei 1957 werd te Gent het eerste lustrum van de Algemene Practische Rechtsverzameling gevierd.

Een academische zitting had in de namiddag plaats in de zaal der terechtzittingen van het Hof van Assisen, in het Gerechtsgebouw te Gent.

Aan het bureel hadden plaats genomen: de voorzitter van de Raad van Beheer van de A.P.R., dhr F. Van Parijs, raadsheer in het Hof van Beroep te Gent. Aan zijn rechterzijde hadden plaats genomen: de minister van Justitie, Mr Albert Lilar en Professor Mr. Jan Ronse, algemene secretaris van de A.P.R. Aan de linkerzijde zetelden Professor F. Collin en de penningmeester van de A.P.R., dhr Roger Janssens, rechter in de rechtbank van eerste aanleg te Gent.

De zaal der terechtzittingen van het Hof van Assisen was volgelopen.

Onder de aanwezigen werden opgemerkt: dhr Van Winckel, eerste voorzitter van het Hof van Beroep te Gent, dhr Herman Bekaert, procureur-generaal bij hetzelfde Hof, Staatsminister A. De Schrijver, de gouverneur der provincie Oost-Vlaanderen, dhr Mariën, dhr Van den Branden, Rector van de landbouwhogeschool, de afgevaardigde van de Burgemeester der Stad Gent, de Arrondissementscommissaris Faure, dhr Belpaire, raadsheer bij het Hof van Cassatie, dhr Dumon, advocaat-generaal bij hetzelfde Hof, dhr Lepage, raadsheer in de Raad van State, Prof. Prosper Thuysbaert, dekaan van de Rechtsfaculteit der Universiteit te Leuven, dhr Vleurinck, voorzitter van de Rechtbank van Koophandel te Gent, verder talrijke andere magistraten en zeer veel advocaten uit Gent en zelfs van daarbuiten. Ook de Weduwe van de eerste Voorzitter van de A.P.P.R., wijlen de diepbetreurde raadsheer Axters, woonde de academische zitting bij,

alsmede diens broeder, Z.E.P. Axters, O.P., lid van de Koninklijke Vlaamse Akademie.

In dit nummer wordt de tekst van de aanspraken, achtereenvolgens door dhr Voorzitter F. Van Parijs, de Minister van Justitie en Prof. Collin gehouden, integraal weergegeven.

De hulde welke aan wijlen J. Axters, raadsheer in het Hof van Beroep te Gent en eerste Voorzitter van de A.P.R. werd gebracht, was ontroerend. Rechtstaande werden de woorden door de Voorzitter aan de nagedachtenis van deze diepbetreurde magistraat en grote Vlaming gewijd, eerbiedig beluisterd.

De feestrede van Prof. Collin heeft de diepste indruk gemaakt en hoe nuchter en zakelijk zijn uiteenzetting ook was, de spreker wist de vergadering deelachtig te maken aan de ontroering die zich van hem meester maakte bij de herinnering aan de lange strijd die werd gevoerd voor de vernederlandsing van het rechtsleven in Vlaanderen.

Nadat de voorzitter de academische zitting voor gegeven had verklaard, nodigde hij de aanwezigen uit op een receptie, gehouden in de grote vergaderzaal van het Hof van Beroep.

Aldaar was er gelegenheid voor velen om nader met elkander kennis te maken of oude vrienden opnieuw te ontmoeten.

De viering werd 's avonds besloten met een feestmaal door de Raad van Beheer van de A.P.R. aan de redactie-leden en de medewerkers aangeboden in het Sint Jorisgasthof.

Een 40-tal genodigden namen plaats aan de in hoofdzaak opgestelde distafel, in één van de mooiste oude Vlaamse zalen.

De opgediende gerechten behoorden tot de allerlekkerste en de geschonken wijnen tot de fijnste. Het feestmaal bewees eens te meer dat de Vlamingen niet alleen kunnen werken, maar ook dat ze in staat zijn om te vieren.

Zeer geestige tafelredevoeringen werden er uitgesproken door de Voorzitter van de A.P.R., dhr Raadsheer F. Van Parijs, door Prof. Prosper Thuysbaert, dekaan van de Rechtsfaculteit van de Universiteit te Leuven, Prof. Stafhouder Mr. René Victor, hoofdopsteller van het Rechtskundig Weekblad, Prof. Mr. Jan Ronse, dhr Soetaert, rechter in de Rechtbank van eerste aanleg te Gent, Prof. Mr. W. Delva, voorzitter van de Vlaamse Conferentie van de Balie bij het Hof van Beroep te Gent.

Op een zeer humoristische wijze werd een welgemeende en ruim verdiende hulde door de Voorzitter van de A.P.R. gebracht aan Prof. Mr. Jan Ronse, die ten slotte als de geestelijke vader van de A.P.R. mag beschouwd worden, hoewel velen het hunne daartoe hebben bijgedragen, o.m. de zeer sympathieke Vrederechter van het Kanton Evere, dhr Hector Goossens, in wiens kantoor toen hij nog advocaat bij het Hof van Beroep te Gent was en onder wiens impuls ten slotte de beslissing om het reuzewerk van de A.P.R. aan te vatten werd genomen.

Het werd laat vooraleer de genodigden zich verspreidden.

Zo verliep de viering van het eerste lustrum van de Algemene Practische Rechtsverzameling. Een grootse viering en een verdiende viering, want Vlaanderen is ongewijfeld veel aan Gent verschuldigd.

E. O.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

INTERUNIVERSITAIR INSTITUUT VOOR SOCIAAL RECHT

Wij ontvangen het onderstaand rondschrĳven :

* * *

Het Interuniversitair Instituut voor Sociaal Recht richt een zesde studiedag in.

Wij hebben de eer Ued. uit te nodigen tot deze studiedag, die zal plaats vinden op zaterdag 15 juni aanstaande, te 9 u. 45, in de zaal van de Raad van Beheer van de Universiteit te Brussel, 50, Fr. Rooseveltlaan.

Een debat zal ingeleid worden door drie verhandelingen met als thema « Het tuchtrecht in de onderneming », en voorgedragen door de heren G. De Cuyper, A. Lagasse en M. Magrez.

De deelnemers kunnen samen middagmalen rond 13 uur in de Cité Universitaire, verbonden aan de Universiteit te Brussel (140 frank, drank en dienst inbegrepen).

Indien Ued. wenst deel te nemen aan deze studiedag, verzoeken wij Ued. vóór 1 juni bijgaand toetredingsbulletin terug te sturen, opdat U tijdig de tekst van de verslagen zoudt kunnen ontvangen en om de nodige schikkingen voor het middagmaal te kunnen treffen.

Hoogachtend,
De Voorzitter,
F. Van Goethem.

De Secretaris,
R. Geysen.

TIJDSCHRIFTEN

Omnilegie : n° 4 - april 1957 :

Wetgeving.

Politica : n° 2 - april 1957 :

Prof. Dr E. Lousse, Staten met en zonder standen. — Prof. Dr A. Rubbens, De sociale actie van de grootnijveraars in Kongo. — Dr L. A. Bekaert, Aspecten van de taak der bedrijfsleiders. — Dr Wullaerts, Het Vestigingsbeleid in Nederland. — H. J. Brinkman, Hoger onderwijs en « apartheid » in Zuid-Afrika. — A. Vandenbosch, Een nuttige onderwijsstatistiek ? — Prof. P. Coppens, De ontvoogding van de vrouw in Belgisch Kongo en Ruandi-Urundi. — Dr Y. Van der Mensbrugghe, De Belgische stelling betreffende de niet-zelfbesturende gebieden. — R. Moons, Leopoldstad als missiestand.

Advocatenblad : n° 5 - 15 mei 1957 :

Mr F. Doelman, Compensatie van proceskosten. — Mr J. R. Voûte, I.B.A. en Union te Lissabon. — Mr F. Baron van der Feltz, Quota pars litis. — Mr J. M. J. Baak, Het dragen van toga en bef. — Ere-promotie mevrouw M. S. Bouman-van de Berg. — Mr J. C. M. Leyten, De rechtsbijstand aan onvermogens. — Mr J. Th. Vermeulen, Van een theater en een

advocaat. — Jhr Mr A. F. De Savornin Lohman, Quota pars litis II. — Mr W. Alexander, Gastvrijheid bij de Law Society Hockey Club.

Arbitrale Rechtspraak, n° 437 - mei 1957 :

J. H. Ekering, Gouden Bloembollen arbitrage. Het scheidsgerecht voor de Bloembollenhandel 1907-1957.

Nederlands Juristenblad : afl. 21 - 25 mei 1957 :

Mr C. J. de Haan, Omvang van het uitsluitend recht op een merk en doel van de Merkenwet (I). — Mr Dr J. Winsemius, Boek V Ontwerp B.W. en het Waterstaatsrecht (II, slot). — Dr Mr W. Schenk, De gratis-admissie procedure. — Mr E. J. a. Rikmenspoel, Art. 25 Wegenverkeerswet. — Mr S. F. Kootte, Heeft de voogd voor het instellen van een vaderschapsactie een machtiging van de kantonrechter nodig ?

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-amt en Registratie : n° 4493 - 25 mei 1957 :

Mr A. A. L. Minkenhof, Over de rechtspositie van het onwettige kind (I). — J. Klein, Asser-Meijers-Van der Ploeg ten aanzien van art. 963 B.W. — Y. D. C. van Duyn, Fiscale Notities. — Prof. Mr G. de Grooth, Overzicht der Nederlandse Rechtspraak, Verbintenissenrecht 1955 (XX, slot). — Mr P. W. van der Ploeg, Overzicht der Nederlandse Rechtspraak, Huwelijks-goederenrecht.

Nederlands Tijdschrift voor Internationaal Recht : afl. 2 - april 1957 :

1. Samkladen, De Europese integratie als vraagstuk van ntaionale wetgeving. — European Integration as a Problem of National Legislation. — L. I. de Winter, Développements récents dans le droit international en matière d'obligations alimentaires. — 2. Broches and Shirley Boskey, Theory and Practice of Treaty Registration with Particular Reference to Agreements of the international Bank. — Board of Editors and J. A. van Hamel, Hugo de Groot en het Verre Oosten.

Journal des Tribunaux : n° 4152 - 26 mai 1957 :

Jacques, Basyn, Energie nucléaire et problèmes juridiques. — Alex Pasquier, De l'exécution et des effets des jugements en matière de séparation de corps.

Recueil Dalloz de doctrine de jurisprudence et de législation : 19e cahier - 1957, 18 mai :

Pierre Huguet, Chronique législative (5 janvier, 7 mars 1957).

Juris Classeur Périodique - La semaine juridique : n° 21 - 22 mai 1957 :

Pierre Voirin, Commentaire de la loi du 26 mars 1957 relative aux successions collatérales.

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"